

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Företagsekonomiska institutionen

Bokföringsnämndens utkast till allmänt råd angående nedskrivningar

- Rimliga förenklingar eller nya ”särsvenska” regler?

Kandidatuppsats, 10 p
Höstterminen 2003

Handledare: Kristina Johansson
Anna-Karin Pettersson

Författare: Andreas Leo 760113
Johan Petersson 780116

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Redovisning och Finansiering, Kandidatuppsats, Ht 2003

Författare: Andreas Leo och Johan Petersson

Handledare: Kristina Johansson och Anna-Karin Pettersson

Titel: Bokföringsnämndens utkast till allmänt råd angående nedskrivningar – Rimliga förenklingar eller nya ”särsvenska” regler?

Juni 2003 publicerade Bokföringsnämnden (BFN) ett utkast till allmänt råd angående nedskrivningar, vilket vänder sig till onoterade företag och företag utan stort allmänintresse. Syftet med BFNs utkast har i första hand varit att skydda borgenärer så att företag inte drivs vidare längre än vad som kan motiveras utifrån affärsmässiga grunder. Vidare är utkastet utarbetat för att vara en förenkling vid nedskrivningsprövning för onoterade företag. Samtidigt som BFN har uppgiften att förenkla är det viktigt att det allmänna rådet angående nedskrivningar har en tydlig koppling till grundläggande redovisningsteori och principer.

Vår utgångspunkt har varit att undersöka vilka effekter BFNs utkast till allmänt råd angående nedskrivningar får för onoterade bolag jämfört med att tillämpa Redovisningsrådets rekommendation 17 – Nedskrivningar (RR 17). Syftet har varit att studera om det finns en koppling mellan utkastet och de grundläggande redovisningsprinciper som ligger till grund för övrig normgivning.

Studien beskriver RR 17 och BFNs utkast till allmänt råd angående nedskrivningar. Tanken med denna beskrivning är att presentera och underlätta en jämförelse de emellan för att på så sätt tydliggöra eventuella skillnader.

För att besvara de i uppsatsen formulerade frågeställningarna har en kvalitativ undersökning genomförts i form av tre djupintervjuer samt en sammanställning av remissyttranden angående BFNs utkast.

Utifrån den empiriska undersökningen konstateras att BFNs utkast innebär klara förenklingar, men att det i många hänseenden är alltför vittgående förändringar för alla utom de allra minsta bolagen. Det har också framkommit att utkastet på flera punkter frångår grundläggande redovisningsprinciper och internationella normer och skapar vad man kan kalla ”särsvenska” regler.

Studien bygger på ett utkast till allmänt råd angående nedskrivningar och det vore därför intressant att följa upp det slutgiltiga förslaget till allmänt råd för att se om det är bättre anpassat till de onoterade bolagen som inte är av försörjningskaraktär. Vidare skulle det vara intressant att följa upp hur implementeringen av det färdiga allmänna rådet påverkar de onoterade bolagen.

Förkortningar

ABL Aktiebolagslagen (1975:1385)

BFL Bokföringslagen (1999:1078)

BFN Bokföringsnämnden

EES Europeiskt Ekonomiskt Samarbetsområde

EU Europiska Unionen

FAS Financial Accounting Standards

FASB Financial Accounting Standards Board

GAAP General Accepted Accounting Principle

IAS International Accounting Standard

IASB International Accounting Standards Board

IASC International Accounting Standards Committee

IFRS International Financial Reporting Standard

LO Landsorganisationen

LRF Lantbrukarnas Riksorganisation

RR 17 Redovisningsrådets rekommendation 17- Nedskrivningar

RSV Riksskatteverket (Skatteverket fr.o.m. 2004-01-01)

SFS Svensk Författnings Samling

SI Sveriges Industriförbund

SOU Statens Offentliga Utredningar

SRF Sveriges Redovisningskonsulters Förbund

SRS Revisorsamfundet

ÅRL Årsredovisningslagen (1995:1554)

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Problembakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Problemformulering	2
1.4 Syfte	3
1.5 Avgränsningar	3
1.6 Målgrupp	3
1.7 Uppsatsens disposition	3
2 Metod	4
2.1 Val av vetenskaplig metod	4
2.1.1 Induktiv metod	4
2.1.2 Kvalitativ metod	4
2.1.3 Undersökningens inriktning	4
2.2 Tillvägagångssätt	5
2.2.1 Litteraturstudier	5
2.2.2 Intervjuer	5
2.2.3 Sammanställning av remissyttranden	6
2.3 Undersökningens värde	6
2.3.1 Tillförlitlighet	6
2.3.2 Överförbarhet	6
2.3.3 Pålitlighet	6
2.3.4 Möjlighet att styrka och konfirmera	7
2.4 Kritik mot undersökningens tillvägagångssätt och slutsatser	7
3 Allmän referensram	8
3.1 Harmonisering av redovisningen	8
3.2 Svenska och internationella normsättare	9
3.2.1 Redovisningsrådet	9
3.2.2 Bokföringsnämnden	9
3.2.3 FAR	10
3.2.4 International Accounting Standards Board	10
3.2.5 Financial Accounting Standards Board	10
3.3 Övriga intressenter	10
3.3.1 Fastighetsägarna Sverige	10
3.3.2 Revisorsamfundet	10
3.3.3 Svenskt Näringsliv	11
3.3.4 Sveriges Redovisningskonsulters Förbund	11
3.4 Tillgångsvärdering	11
3.4.1 Historisk kostnad	11
3.4.2 Nukostnad	11
3.4.3 Nutida försäljningsvärde	11
3.4.4 Framtida värde	12
3.5 Redovisningsprinciper	12
3.5.1 Fortlevnadsprincipen	12
3.5.2 Försiktighetsprincipen	12
3.5.3 Väsentlighetsprincipen	13
3.5.4 Öppenhetsprincipen	13

3.5.5 Kongruensprincipen.....	13
3.5.6 Rättvisande bild	14
3.5.7 Jämförbarhetsprincipen.....	14
3.6 Lagstiftning och rekommendation	14
3.6.1 Årsredovisningslagen.....	14
3.6.2 Tillämpning av redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden.....	15
4 Redovisningsrådets rekommendation 17 - Nedskrivningar.....	16
4.1 Tillämpningsområde	16
4.2 Indikationer	16
4.3 Återvinningsvärde.....	17
4.3.1 Nettoförsäljningsvärde.....	17
4.3.2 Nyttjandevärde.....	17
4.4 Redovisning av nedskrivning.....	18
4.5 Återföring av en nedskrivning	18
4.6 Upplýsningar och dokumentation	18
5. Bokföringsnämndens utkast till allmänt råd – Nedskrivningar.....	19
5.1 Tillämpningsområden	19
5.2 Indikatorer.....	19
5.3 Nedskrivning.....	20
5.3.1 Nettoförsäljningsvärde.....	20
5.3.2 Brukarvärde	20
5.4 Redovisning av nedskrivning.....	21
5.5 Återföring av en nedskrivning	21
5.6 Upplýsningar och dokumentation	21
6 Empiri	22
6.1 Presentation.....	22
6.2 Sammanställning intervjuer	22
6.2 Remissyttranden.....	29
6.3.1 Fastighetsägarna Sverige	29
6.3.2 FAR.....	29
6.3.3 Revisorsamfundet.....	30
6.3.4 Svenskt Näringsliv.....	31
6.3.5 Sveriges Redovisningskonsulters Förbund	31
7 Analys.....	32
7.1 Tillämpningsområden	32
7.2 Indikatorer.....	32
7.3 Nedskrivning.....	33
7.4 Redovisning och återföring av en nedskrivning	34
7.5 Upplýsningar och dokumentation	34
8 Slutsatser och förslag till vidare forskning.....	36
8.1 Sammanfattande slutsatser	36
8.2 Förslag till vidare forskning.....	37
Källförteckning	38
Bilaga.....	I

1 Inledning

Kapitlet inleds med en bakgrundsbeskrivning som övergår till en problemdiskussion. Denna mynnar sedan ut i de frågeställningar som belyses. Därefter kommer syftet med uppsatsen samt avgränsningar att presenteras. Slutligen beskrivs uppsatsens fortsatta disposition.

1.1 Problembakgrund

I Sverige finns en rad olika normsättare inom redovisningen. Under de senaste decennierna har det skett en anpassning till internationell praxis så som International Accounting Standard (IAS) vilka ges ut av International Accounting Standards Board (IASB). Idag är många av de svenska företagen multinationella och de tvingas därför följa enskilda redovisningsregler som är olika beroende på vilket land de verkar i. Svenska företag har därför ett intresse av att svenska redovisningsnormer anpassas till innehållet i internationella normer (Thorell & Whittington, 1994).

Den äldsta av de svenska normsättarna är tidigare Föreningen Auktoriserade Revisorer som i dag har bytt namn till FAR. De har arbetat med normsättning sedan 1949. FAR började ge ut rekommendationer för att det fanns ett behov av vägledning på redovisningsområdet. FAR hade för avsikt att upphöra med att ge ut nya rekommendationer när en ny normsättare (Redovisningsrådet) tillkom 1989. Redovisningsrådet är en stiftelse som verkar för att utveckla god redovisningssed. Staten var en av huvudmännen bakom stiftelsen och de övriga två var FAR och Sveriges Industriförbund (SI). Enligt stiftelseförordnandet skulle Redovisningsrådet, utfärda rekommendationer som ligger till grund för god redovisningssed. Idag drivs Redovisningsrådet i privat form, där flera intressenter är medlemmar och föreningen har arbetat efter en självreglering.

Ytterliggare ett normsättande organ är Bokföringsnämnden (BFN). BFN är ett statligt organ som bildades 1976. Orsaken till att BFN bildades var att den bokföringslag som gavs ut 1976 var av karaktären ramlagstiftning och därför krävdes kompletterande normsättning. Sedan starten och fram till idag har BFNs främsta uppgift varit att ge vägledning till noterade företag i form av allmänna råd. Eftersom Redovisningsrådet gett ut sin sista rekommendation, så kommer BFN att ta över rollen som den mest betydelsefulla normsättaren i Sverige (Svensk Författnings Samling (SFS) 1999:1078).

Redovisningsrådets rekommendation nummer 17 (RR 17) som behandlar nedskrivningar gavs ut i augusti 2000, och krav på att tillämpa denna finns sedan den 1 januari 2002 för noterade bolag. RR 17 skall tillämpas både på juridisk person och på koncernnivå. Syftet är att visa vilka värderingsmetoder som skall gälla för att säkerställa att tillgångar inte är redovisade till ett för högt värde. Värdering av tillgångar utgår ifrån anskaffningsvärdet med avdrag för planenliga avskrivningar. De planenliga avskrivningarna ger uttryck för den värdeminskning som sker vid normal förslitning beräknat på den tid som företaget förväntas utnyttja tillgången. Tillgångars värde kan dock påverkas av andra orsaker än normalt användande och i dessa fall kan det bli aktuellt att justera det redovisade värdet. I dessa fall kan det bli aktuellt med en nedskrivning.

Tillämpningen av RR 17 skall ske i företagets finansiella rapporter såsom årsredovisningen och kvartalsrapporter. En nedskrivning av en tillgång skall redovisas i balansräkningen och

resultaträkningen. Dessutom skall företaget presentera nedskrivningens storlek, eventuell återföring samt tillämpad värderingsmetod.

Bokföringsnämnden publicerade i juni 2003 ett utkast till allmänt råd angående nedskrivningar som vänder sig till onoterade företag och företag utan stort allmänintresse. Det allmänna rådet bygger på RR 17. Syftet med BFNs utkast är i första hand att vara till skydd för borgenärer, så att inte företag drivs vidare längre än vad som kan motiveras utifrån affärsmässiga grunder. Vidare har BFN ansträngt sig för att finna enklare regler som ger ett godtagbart resultat (BFNs konsekvensanalys, 2003). Även om BFNs utkast leder till klara förenklingar för de onoterade företagen så är det inte självklart att dessa förenklingar ligger i linje med den referensram det vill säga de redovisningsprinciper som är grunden för både RR 17 och IAS 36 Impairment of Assets.

1.2 Problemdiskussion

Då BFN har gett ut ett utkast till allmänt råd om nedskrivningar för onoterade företag har de också tagit på sig rollen som normsättare för hur nedskrivningar skall behandlas för berörda företag. Syftet med utkastet är att underlätta hanteringen av nedskrivningar och samtidigt ge ett bra skydd för borgenärer så att inte företag drivs vidare längre än vad som kan motiveras på affärsmässiga grunder. Trots syftet att förenkla är det viktigt att det allmänna rådet bygger på samma underliggande teori och redovisningsprinciper som ligger till grund för övrig svensk och europeisk normsättning. Det är därför intressant att undersöka hur BFN har lyckats att koppla utkastet till vedertagen referensram eller om de av någon anledning valt att frågå denna.

De ändringar som BFN har genomfört i utkastet är tänkta att leda till förenklingar för de onoterade företagen. Leder BFNs ändringar till förenklingar och är det befogat att göra vissa förenklingar på bekostnad av att kopplingen till vedertagen ekonomisk teori försvagas? Om det kan anses vara legitimt att avvika från referensramen var går i så fall gränsen? Kan detta i förlängningen medföra ”särsvenska” regler och vad innebär detta för revisorer och övriga användare av redovisningen? Om BFNs utkast medför för stora skillnader jämfört med RR 17 så kan detta i förlängningen medföra problem vid jämförelse mellan olika bolag. Om BFNs utkast kan anses göra för stora avkall från vedertagen ekonomisk teori, finns det i så fall något alternativ till normsättning som innebär en förenkling för onoterade bolag?

1.3 Problemformulering

Ovanstående problembakgrund och problemdiskussion leder till följande frågeställningar:

Huvudfråga

- Vilka effekter får BFNs utkast till allmänt råd angående nedskrivningar för de onoterade bolagen?

Delfrågor

- Vad finns det för koppling mellan BFNs utkast till allmänt råd angående nedskrivningar och de grundläggande redovisningsprinciper som ligger till grund för övrig svensk normsättning däribland RR 17?
- Vilka skillnader finns det mellan BFNs utkast till allmänt råd angående nedskrivningar och RR 17?

1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka vilka effekter BFNs utkast till allmänt råd angående nedskrivningar kan få för onoterade bolag. Vidare har uppsatsen i syfte att belysa vilka skillnader det finns mellan utkastet och RR 17. Vi vill även ta reda på om BFNs föreslagna förenklingar är rimliga eller om det finns en risk att det skapas "särsvenska" regler som leder till snedvriden konkurrens.

1.5 Avgränsningar

Uppsatsen är avgränsad till att endast behandla nedskrivningar av tillgångar som omfattas av RR 17 och BFNs utkast till allmänt råd angående nedskrivningar.

1.6 Målgrupp

Uppsatsen vänder sig till läsare med grundläggande kunskaper i externredovisning. För att läsaren skall kunna tillgodogöra sig uppsatsens innehåll krävs ett intresse för redovisningsfrågor.

1.7 Uppsatsens disposition

Kapitel 1: Inledning

Här vill vi förklara bakgrunden till vår problemformulering samt skapa ett intresse hos läsaren.

Kapitel 2: Metod

I metodkapitlet beskriver vi hur vi gick tillväga i vår undersökning. Val av metod presenteras och även vårt tillvägagångssätt vid empiriinsamlingen.

Kapitel 3: Allmän referensram

I detta kapitel kommer vi att gå igenom grundläggande redovisningsteori som till exempel redovisningsprinciper, lagstiftning och rekommendationer.

Kapitel 4: RR 17

I kapitel 4 presenteras en sammanfattning av RR 17.

Kapitel 5: BFNs utkast till allmänt råd om nedskrivningar

I kapitel 5 presenteras en sammanfattning av BFNs utkast. Kapitlet följer samma struktur som kapitel 4, detta för att underlätta en jämförelse.

Kapitel 6: Empiri

I detta kapitel visas en sammanställning av gjorda intervjuer och remissyttranden.

Kapitel 7: Analys

I kapitel 7 analyseras empirin utifrån referensramen och problemformuleringen. Vi kommer även att redogöra för en del egna åsikter i analysen.

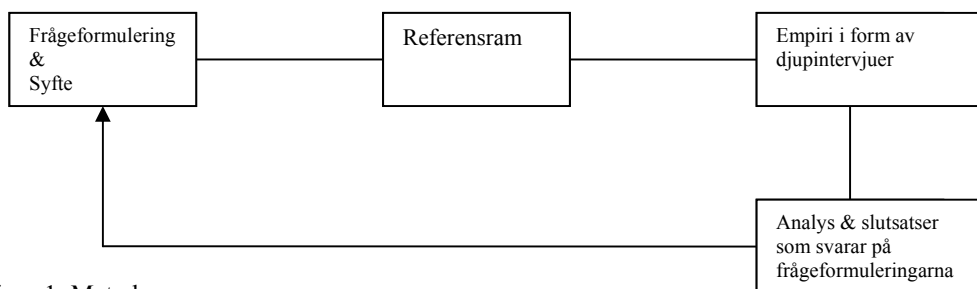
Kapitel 8: Slutsatser

Här presenteras de slutsatser som vi kommit fram till samt förslag till framtida forskning.

2 Metod

Nedan följer en presentation av val av metod för undersökningen, hur vi har gått tillväga vid litteratursökningen, hur urvalsförfarande har skett samt en beskrivning av hur intervjuerna genomfördes. Syftet med metodkapitlet är vidare att ge en ökad förståelse för skribenternas utgångspunkt och vetenskapliga syn på problemet. Detta kapitel gör det möjligt för läsaren att själv bilda sig en kritisk uppfattning om tillvägagångssättet (figur 1) och upplägget för uppsatsen, så att personen kritiskt kan bedöma uppsatsens resultat och slutsatser.

Figur 1: Metod

2.1 Val av vetenskaplig metod

I detta avsnitt presenteras uppsatsens vetenskapliga metod och inriktning.

2.1.1 Induktiv metod

Uppsatsen följer en induktiv metod, vilket innebär att forskningsobjektet studeras utan att undersökningen först förankrats i allmänt vedertagen teori. Metoden används när ett ämne är nytt och outforskat eftersom metoden lämpar sig väl för sådana problem (Backman, 1998). Enligt Backman (1998) bygger många samhällsvetenskapliga undersökningar på induktion, eftersom de är kvalitativa och hypotesgenererande i sin konstruktion. Vid en induktiv undersökning formuleras problemet utifrån den under undersökningen insamlade informationen, empirin för att sedan kunna formulera frågeställningar (Patel & Davidson, 2003). Detta metodval gör att det kan vara svårt att avgöra hur pass generaliserbar teorin är eftersom den baserar sig på ett empiriskt underlag (Patel & Davidson, 2003).

2.1.2 Kvalitativ metod

Valet mellan kvantitativ och kvalitativ metod avgörs av på vilket sätt bearbetningen och analysen av empirin görs. Uppsatsen bygger på den kvalitativa metoden, då denna ger möjlighet till ett större djup i undersökningen. Kännetecknen för den kvalitativa metoden är att det finns en nära koppling till källan som uppsatsen hämtar sin information ifrån. Ett typexempel på kvalitativ metod är intervju, vilket denna undersökning bygger på. Tanken med att göra en intervju är att få en djupare förståelse och kunna beskriva helheten av ett sammanhang. Fördelen med den kvalitativa metoden är att den är flexibel och skapar utrymme för nya infallsvinklar och för ny förståelse under forskningsprocessen. Nackdelen med denna metod är att det är svårt att generalisera informationen. (Holme & Solvang, 1997)

2.1.3 Undersökningens inriktning

Beroende på hur mycket information som finns inom ett visst problemområde, så kan man klassificera undersökningen som explorativ, deskriptiv eller som hypotesprövande.

Uppsatsen kan anses vara explorativ eftersom syftet med undersökningen är att inhämta så mycket kunskap som möjligt inom ett specifikt problemområde. Detta kan därför vara en lämplig ansats då det endast finns begränsade kunskaper inom problemområdet. Enligt Patel & Davidson (2003) kan man vid en explorativ undersökning använda flera olika tekniker för datainsamling. De två typer av insamlad data är primärdata och sekundärdata. Sekundärdata är data som någon annan redan har samlat in och sammanställt för ett annat ändamål. Primärdata samlas in av användaren själv för att användas till ett specifikt ändamål. Eftersom undersökningen behandlar ett utforskat område bygger denna uppsats till stor del på primärdata i form av djupintervjuer men även remissyttranden angående BFNs vägledning om nedskrivningar.

2.2 Tillvägagångssätt

Enligt Patel & Davidson (2003) så väljs datainsamlingsteknik efter vad som ger bäst resultat i förhållande till den tid och de medel som finns tillgängliga. I vår undersökning har vi främst använt oss av de två metoderna litteraturstudie samt djupintervju för att samla in information.

2.2.1 Litteraturstudier

För att kunna besvara de i problemformuleringen uppställda frågorna krävs en genomarbetad referensram. Vi har sökt och inhämtat litteratur på bibliotek, i databaser och från olika hemsidor. Vi har funnit litteratur och artiklar på Göteborgs Universitets databas Gunda samt på Universitetets övriga databaser. De Internetsidor som vi har använt oss av är framförallt Bokföringsnämndens, samt övriga remissinstansers hemsidor. För att kunna göra en bedömning om relevansen av den insamlade informationen har vi kritisk granskat all information.

2.2.2 Intervjuer

Den andra delen av vår undersökning innefattade personliga intervjuer och fördelen med detta arbetsätt är att det finns möjlighet att observera handlingar och känslor som annars skulle gå förlorade. (Lekvall & Wahlbin, 1993).

Vi har valt att göra ett bedömningsurval, då detta är en urvalsmetod som kan användas när det är viktigare att få en frågeställning väl belyst än att få en statistisk grundad inferens (Lekvall & Wahlbin, 1993). Vårt urval gjordes därför systematiskt utifrån vissa medvetet formulerade kriterier som diskuterats i samråd med handledarna. Urvalet av intervjupersoner begränsar sig till personer som är väl insatta i redovisningsfrågor. Ytterligare ett kriterium har varit att minst en av intervjupersonerna skall sitta med i BFN. Bland tänkbara intervjupersoner utanför BFN har vi valt att kontakta personer som arbetar med redovisningsfrågor på KPMG och Öhrlings PricewaterhouseCoopers. Anledningen till att vi begränsat oss till att kontakta dessa revisionsbyråer är att de mindre byråerna inte har råd att hålla sig med egna specialister som enbart arbetar med redovisningsfrågor. Ett annat kriterium har varit att en av intervjupersonerna skall ha god juridisk kunskap för att på så sätt ge en mer komplett bild än den strikt redovisningsmässiga.

Intervjufrågorna togs fram efter omfattande litteraturstudier samt konsultation med universitetslektor Jan Marton på företagsekonomiska institutionen vid Göteborgs universitet.

Intervjuerna genomfördes genom att vi tog telefonkontakt med intervjupersonerna för att bestämma tid till intervju. Vi beräknade att intervjuerna skulle ta drygt 60 minuter. Två av intervjuerna genomfördes på respondenternas kontor, medan en intervju genomfördes via telefon. Samtliga intervjuer som genomfördes var semistrukturerade, vilket innebär att en mall med frågor användes och följdes, men vid behov av ytterligare klargöranden från respondenterna ställdes följdfrågor. En vecka innan den avtalade tiden sändes intervjuformuläret till respondenten för att denne skulle ha tid till förberedelse. Vid samtliga intervjuer användes bandspelare för att underlätta sammanställning, tolkning och analys av insamlat material och för att undvika informationsbortfall (Lekvall & Wahlbin, 1993). Intervjuerna lyssnades och lästes igenom och om det fortfarande fanns oklarheter angående någon fråga återkom vi till intervjupersonen med kompletterande frågor. De bearbetade intervju svaren returnerades därefter till respondenterna för godkännande innan publicering.

2.2.3 Sammanställning av remissyttranden

Den tredje och avslutande delen av informationsinsamlingen var att söka efter olika organisationer som lämnat remissyttrande på BFN: vägledning om nedskrivningar och att sedan sammanställa remissyttranden. Informationen erhöles från olika remissinstansers hemsidor. De insamlade remissvaren presenteras i empirin.

2.3 Undersökningens värde

Ett grundläggande kriterium för bedömning av en kvalitativ undersökning är trovärdighet. Trovärdighet består i sin tur av fyra olika kännetecken som alla är väsentliga för att skapa en forskningsrapport med vetenskapligt värde. Dessa fyra kännetecken är tillförlitlighet, överförbarhet, pålitlighet samt möjligheten att styrka och konfirmera (Bryman, 2002).

2.3.1 Tillförlitlighet

För att uppfylla tillförlitligheten i vår undersökning har vi studerat skriven forskningsmetodik för att på bästa sätt kunna genomföra undersökningen. För att säkerställa tillförlitligheten i de intervjuer som har genomförts har vi i efterhand låtit respondenterna bekräfta de svar de angivit genom att översända utskrifter från intervjuerna så att de fick möjligheten att konfirmera sina svar samt rätta till eventuella felaktigheter. Anledningen till detta förfarande är att i möjligaste mån försöka undvika missuppfattningar för att på så sätt ge en korrekt bild av respondenternas svar (Bryman, 2002).

2.3.2 Överförbarhet

Överförbarhet motsvaras av den kvantitativa forskningens begrepp validitet. En kvalitativ undersökning innebär att man söker en djupare förståelse och därmed inriktas forskningen på det unika och på betydelsen av den aspekten av den sociala verkligheten som studeras. I studien har vi studerat vilken inverkan BFNs utkast har på onoterade företag, samt hur pass väl utkastet är kopplat till teorin. Eftersom ämnet är komplext och väldigt specifikt kan det vara svårt att överföra resultaten till andra miljöer. För att om möjligt förbättra överförbarheten har vi tidigare i metodkapitlet beskrivit undersökningens tillvägagångssätt. Detta ger läsaren möjlighet att bedöma hur pass överförbara resultaten är till andra miljöer (Bryman, 2002).

2.3.3 Pålitlighet

Det tredje kännetecknet för att erhålla vetenskapligt värde är pålitlighet som motsvaras av den kvantitativa forskningens reliabilitet. För att bedöma undersökningens pålitlighet krävs

att alla steg i forskningsprocessen finns tillgängliga, så att utomstående granskare har möjlighet till en egen bedömning. För att stärka pålitligheten finns en tydlig beskrivning av tillvägagångssättet i tidigare metodavsnitt. Under samtliga intervjuer har samma frågeformulär använts och frågorna har framförts på liknande sätt. Intervjuformulären har även skickats ut till intervjupersonerna en vecka i förväg, så att respondenterna har haft möjlighet att förbereda sig. Detta har gjorts för att respondenterna skulle ha lika förutsättningar att svara på frågorna och för att på så sätt stärka pålitligheten (Bryman, 2002).

2.3.4 Möjlighet att styrka och konfirmera

Det fjärde kännetecknet för att erhålla vetenskapligt värde är möjligheten att styrka och konfirmera vilket innebär att undersökningen skall ha hög objektivitet. För att nå en hög objektivitet krävs att forskaren inte medvetet låtit personliga värderingar eller sin teoretiska inriktning påverka utförandet av studien eller dess slutsatser. En annan viktig del för att höja forskningsrapportens trovärdighet är att forskarna kan styrka resultaten. Vår strävan har under hela arbetets gång varit att inte låta personliga värderingar påverka undersökningens resultat. Intervjuerna har bandats och intervjuaren har efter sammanställning konfirmerats, vilket minskat risken för subjektiva tolkningar. Det är därför troligt att samma resultat och slutsatser skulle åstadkommas av någon annan om samma material skulle ha använts (Bryman, 2002).

2.4 Kritik mot undersökningens tillvägagångssätt och slutsatser

Vi har vid våra litteraturstudier intagit ett kritiskt förhållningssätt för att i möjligaste mån upptäcka alltför subjektiva framställningar. Detta har gjorts genom att vi vid granskning av källor såsom artiklar, litteratur och Internet observerat och analyserat tillförlitligheten och orsaken till publiceringen. Vi är dock medvetna om att det är svårt att ha ett fullständigt objektivt förhållningssätt och vissa subjektiva beskrivningar kan därför ha passerat (Bell, 1995).

Vid urvalet av respondenter gjordes ett bedömningsurval och svagheten med detta är att möjligheten finns att man missar intervjupersoner som skulle kunna vara av intresse för undersökningen. Vid utformandet av intervjufrågor finns en risk att formuleringen påverkas av forskarens egen ståndpunkt. Detta har vi försökt att undvika genom att låta flera personer läsa igenom och kritiskt granska vårt intervjuunderlag innan intervjuerna genomfördes. Det finns även en risk att intervjun påverkas av den eller dem som intervjuar och att det på så sätt kan förekomma en viss skevhet i intervjuresultaten (Patel & Davidsson, 2003). Vi är medvetna om problemet och har försökt ta hänsyn till detta vid intervjuerna genom att utgå ifrån de färdigformulerade frågorna.

Från det empiriska resultatet kan kritik riktas mot antalet respondenter som ingick i urvalet. Vi är medvetna om problemet, men det har varit svårt att finna respondenter som är väl insatta i ämnet. Svaren från de olika respondenterna är relativt samstämmiga och därför anser vi att slutsatser kan dras utifrån resultatet utan att tillförlitligheten påverkas.

3 Allmän referensram

Kapitel tre till fem ingår i referensramen. Kapitel tre är av allmän karaktär och kan ses som en inledning och introduktion av viktiga begrepp för att skapa en större förståelse för följande kapitel. Kapitel fyra och fem som behandlar nedskrivningar har lagts som egna kapitel för att underlätta en jämförelse mellan RR 17 och BFNs utkast.

Kapitel tre inleds med en genomgång av den internationalisering och harmonisering som idag präglar redovisningen i Sverige och i övriga världen. För att skapa en bättre förståelse definieras därefter viktiga begrepp. Sedan presenteras den redovisningsteori som ligger till grund för de lagar och rekommendationer som används. I presentationen av teorin utgår vi ifrån de delar som är av intresse för vår studie.

3.1 Harmonisering av redovisningen

Harmonisering av redovisningen innebär att man går ifrån diversifieringen som innebär att olika länder har sina specifika normer och principer, och istället försöker man enas kring några få metoder för att på så sätt skapa en internationell enhetlighet i redovisningen (Tay & Parker, 1990).

Sveriges medlemskap i Europiska Unionen (EU) och EES-anslutningen har inneburit att Sverige tvingats anpassa sin redovisning till EU:s direktiv (SOU 2003:71). Svenska företag som är noterade i andra länder är skyldiga att följa det landets generellt accepterade redovisningsregler (GAAP), det finns därför en strävan efter att harmonisera redovisningen internationellt för att på så sätt kunna förenkla och möjliggöra jämförelser mellan multinationella bolag (Flower, 2002).

Som ett led i harmoniseringen skall samtliga noterade företag inom EU från och med den 1 januari 2005 upprätta koncernredovisning i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna (IAS/IFRS). Detta för att skapa en ändamålsenlig, kostnadseffektiv och fungerande kapitalmarknad (SOU 2003:71).

Det finns huvudsakligen två fördelar med en harmonisering av redovisningsprinciperna. Den första är att om de multinationella företagen använder en gemensam redovisningsstandard så underlättas den externa översynen och bedömningen av företag. Detta gäller företag som har tillgångar och skulder i flera olika länder och där varje enskilt land har sin egen redovisningsstandard. Den andra stora fördelen med en harmonisering av redovisningen är att inget land gynnas eller missgynnas på grund av sin redovisningsstandard. (<http://www.icaai.org>, 2003-12-10)

Skapandet av homogena redovisningsregler som är likvärdiga på global nivå leder till att allt fler företag vill vara med och tävla om investerarnas kapital, vilket leder till ökad konkurrens (Haller, 2002).

De största problemen för att åstadkomma en harmonisering är att olika länder under lång tid utvecklat sina egna redovisningsregler. Dessa regler har arbetats fram utifrån specifika förhållanden och med hänsyn till de olika lagar och förordningar som är individuella för varje

enskilt land. Dessa strukturella skillnader tar tid att förändra och utgör på så sätt ett hinder för ökad harmonisering. (Nobes, 1992)

3.2 Svenska och internationella normsättare

I och med den ökade globaliseringen har det skett ett ökat krav på en harmonisering av redovisningsfrågorna. I Sverige finns idag tre olika normsättare vilka är Redovisningsrådet, Bokföringsnämnden samt FAR. Dessa tre har arbetat för att anpassa den svenska normbildningen till de internationella normsättarna. Idag är det endast BFN som publicerar ny normgivning, medan Redovisningsrådet främst ser till att noterade företag tillämpar rådets rekommendationer och FAR arbetar främst för att utveckla god revisionsred. De två stora internationella normsättarna är den internationella International Accounting Standards Board och den amerikanska Financial Accounting Standards Board.

3.2.1 Redovisningsrådet

Redovisningsrådet bildades 1989 genom tillkomsten av Stiftelsen för utvecklande av god redovisningssed. Stiftare var staten genom BFN, FAR och SI. Redovisningsrådets syfte är att se till att årsredovisningar och annan finansiell information utformas enligt enhetliga principer och innehåller relevanta upplysningar. Detta uppnås genom att utforma och ge ut rekommendationer för hur redovisningen skall utformas i noterade företag samt i företag med ett stort allmänt intresse. Rekommendationerna utformas med utgångspunkt från International Accounting Standards (IAS)/International Financial Reporting Standards (IFRS) och avvikelser från dessa får endast förekomma då det strider mot svensk lagstiftning att redovisa enligt IAS/IFRS. (<http://www.redovisningsradet.se>, 2003-11-29)

3.2.2 Bokföringsnämnden

Bokföringsnämnden är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Nämnden består av ordförande och vice ordförande samt åtta ledamöter som representerar olika intressegrupper. De olika intresseorganisationer som finns representerade är RSV, SRS, SRF, FAR, LRF, LO, Svenskt Näringsliv och Finansdepartementet. Ledamöterna som ingår i nämnden utses av regeringen. BFN bildades i samband med införandet av 1976 års bokföringslag och nämndens syfte är att verka för utvecklandet av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning (Bokföringslagen 1999:1078). Detta sker genom att nämnden publicerar allmänna råd om hur bokförings- och årsredovisningslagen skall tillämpas. Till skillnad från Redovisningsrådet som vänder sig till noterade företag, så inriktar sig BFN främst mot onoterade företag. Ytterligare en viktig uppgift för BFN är att delta i utredningar, samt att avge yttranden till domstolar om vad som kan anses vara god redovisningssed. De allmänna råden är inte formellt bindande för företagen, men anses ändå ge uttryck för vad som är god redovisningssed. I samband med utgivande av ett nytt allmänt råd eller en vägledning gällande redovisningsfrågor, så tillsätter BFN en arbetsgrupp som utarbetar ett förslag. Förslaget eller utkastet skickas sedan ut till olika remissinstanser som under en förutbestämd tid har möjlighet att yttra sig om dess innehåll. Även allmänheten har möjlighet att lämna synpunkter på utkastet under remisstiden. När remisstiden är till ända sammanställs de inkomna remissvaren och BFNs styrelse beslutar om förslaget kan godkännas eller om förslaget måste omarbetas. Är kritiken för massiv finns möjligheten att arbeta om förslaget i sin helhet för att sedan skicka ut förslaget på ytterligare ett remissförfarande. Om inte publiceras det och blir god redovisningssed. (<http://www.bfn.se>, 2003-11-29)

3.2.3 FAR

FAR bedriver en omfattande verksamhet inom revisionsbyråbranschen både nationellt och internationellt. Organisationen bildades 1923 som en utbrytning ur revisorsorganisationen Svenska Revisorssamfundet (SRS) och man omfattar idag majoriteten av Sveriges ca 2400 auktoriserade revisorer och ca 450 godkända revisorer. FAR var länge den mest betydelsefulla normbildaren inom svensk redovisning genom sitt utgivande av rekommendationer på redovisningsområdet. Sedan Redovisningsrådet bildades 1989 upphörde FAR i stort sett med sin utgivning av nya rekommendationer. Man underhåller och uppdaterar dock redan utgivna rekommendationer. FAR har även som uppgift att utveckla revisorsyrket genom att ge rekommendationer, utbildning och övrigt stöd till revisionsbyråbranschen. FAR presenterar resultatet av sitt arbete i form av böcker, tidskrifter och övrigt informationsmaterial. Utöver detta finns FAR representerad i flera internationella organisationer, däribland IASB. (<http://www.far.se>, 2003-11-29)

3.2.4 International Accounting Standards Board

International Accounting Standards Board (IASB) är en oberoende, privatfinansierad normsättare med säte i Storbritannien. IASB är den internationella organisation som har störst påverkan på den internationella normbildningen. IASB startade 2001 efter en omorganisation av International Accounting Standards Committee som funnits sedan 1973. Organisationen arbetar för en internationell harmonisering av de redovisningsprinciper som förekommer i olika länder. Detta sker genom publicering av International Financial Reporting Standards (IFRS), vilka successivt ersätter IAS. Genom ett EU-beslut ställs det krav på att alla noterade företag inom EU skall tillämpa IFRS i sin koncernredovisning från och med 2005. (<http://www.iasc.org.uk>, 2003-12-04)

3.2.5 Financial Accounting Standards Board

En annan normsättare med stort inflytande är den amerikanska organisationen Financial Accounting Standards Board (FASB). Organisationen publicerar Financial Accounting Standards (FAS), vilka är detaljerade regler för hur redovisningen skall genomföras. FASB:s målgrupp är de noterade bolagen i USA, men många av de onoterade företagen följer även de normerna från FASB. FASB har haft stor genomslagskraft även internationellt, då deras begreppsmässiga ramverk stått som modell för de flesta länders ramverk inom redovisningen. (<http://www.fasb.org>, 2003-12-04)

3.3 Övriga intressenter

I detta stycke ges en kort presentation av de intresseorganisationer som lämnat remissyttranden till BFNs utkast angående nedskrivningar.

3.3.1 Fastighetsägarna Sverige

Fastighetsägarna Sverige är en privat organisation med 17 000 medlemmar. Fastighetsägarna är en branschorganisation med privata fastighetsägare som medlemmar. Organisationens främsta uppgift är att skapa förutsättningar för bra fastighetsägande. (<http://www.fastighetsagarna.se>, 2003-12-15)

3.3.2 Revisorsamfundet

Revisorsamfundet (SRS) är en branschorganisation med 1500 godkända och auktoriserade revisorer. SRS fokus är revision och redovisning i små och medelstora företag.

Organisationen strävar efter att skapa en yrkesskicklig kår revisorer och god revisorssed i överensstämmelse med tidens krav och utvecklingen i samhället.
(<http://www.revisorsamfundet.se>, 2003-12-15)

3.3.3 Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv är en organisation som företräder företagen i Sverige. Organisationen företräder cirka 57 000 bolag, vilka är organiserade i 48 olika branscher. Svenskt Näringsliv arbetar främst med opinionsbildning och kunskapsspridning för företagen.
(<http://www.svensktnaringsliv.se>, 2003-12-15)

3.3.4 Sveriges Redovisningskonsulters Förbund

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund (SRF) är en branschorganisation för redovisningskonsulter. Organisationen har 2000 ledamöter och dessa anlitas av drygt 130 000 företagare. SRF vänder sig främst till små och medelstora bolag där deras huvudsakliga uppgift är att hjälpa företagen med redovisningsfrågor och beskattningsfrågor.
(<http://www.srfkonsult.se>, 2003-12-15)

3.4 Tillgångsvärdering

Vad som skall betraktas som en tillgång är inte helt självklart. Det räcker till exempel inte att ett företag har en tillgång till sitt förfogande för att det skall kunna ta upp och redovisa det som en tillgång. Vidare krävs det att resursen förväntas generera positiva kassaflöden, resursen skall vara under företagets kontroll samt vara ett resultat av tidigare transaktioner eller händelser. Vid värdering av tillgångar används historisk kostnad, nukostnad, nutida försäljningsvärde och framtida värde. (Smith, 2000)

3.4.1 Historisk kostnad

Att värdera en tillgång till historisk kostnad innebär att man beräknar tillgångens anskaffningsvärde. När det gäller värdering av ett varulager gäller det att fastställa de likvida medel som gick åt för att anskaffa de resurser som ingår i varulagret. Vid värdering av anläggningstillgångar beräknas anskaffningsvärdet för den kvarvarande nyttan hos tillgången. Problemet med att använda sig av värdering till historisk kostnad är att det är svårt att göra en jämförelse av tillgångsvärderingen mellan två företag. Två företag som har samma typ av tillgångar kan få olika värde på dessa på grund av att de har införskaffats vid olika tidpunkter. (Smith, 2000)

3.4.2 Nukostnad

Nukostnad är återanskaffningsvärdet för de resurser som ingår i tillgången. Med nukostnaden för en anläggningstillgång som minskar i värde avses återanskaffningsvärdet för den kvarvarande nyttan hos anläggningstillgången. Om det finns en fungerande andrahandsmarknad för tillgången beräknas återanskaffningsvärdet som det man skulle få betala för en likvärdig tillgång på balansdagen. (Smith, 2000)

3.4.3 Nutida försäljningsvärde

Det nutida försäljningsvärdet motsvaras av försäljningsvärdet på balansdagen efter avdrag för försäljningskostnader. När det gäller tillgångar som löpande noteras på en marknad, motsvaras både nukostnaden och det nutida försäljningsvärdet av marknadsvärdet på tillgången med avdrag för försäljningskostnader. För marknadsnoterade tillgångar blir det

därmed tämligen enkelt att få fram ett värde med denna metod. När det rör sig om tillgångar som inte är noterade avgörs det nutida försäljningsvärdet genom att studera försäljningsvärdet på liknande tillgångar. Detta kan vara ett problem, då det ibland saknas underlag för en bedömning. En annan svårighet med denna metod är att vissa immateriella tillgångar, till exempel goodwill från företagsförvärv inte kan skiljas från företagets övriga tillgångar. Ytterligare ett problem är att man kan ifrågasätta relevansen för en värderingsmetod som grundar sig på försäljningsvärdet om man ej har för avsikt att avyttra tillgången. (Smith, 2000)

3.4.4 Framtida värde

Det framtida värdet beräknas som det nettokassaflöde som användandet av en tillgång genererar. Detta är det odiskonterade framtida värdet, men ibland används också det diskonterade framtida värdet. Det diskonterade framtida värdet får man genom att diskontera de kassaflöden som uppstår till balansdagen med en kalkylränta som motsvarar företagets avkastningskrav. Det som avgör om diskonterat eller odiskonterat framtida värde skall användas är hur långt fram i tiden kassaflödena ligger. Problemet med denna tillgångsvärderingsmetod är att den grundar sig på en prognos av framtida kassaflöden och i prognoser inryms alltid ett visst mått av osäkerhet. (Smith, 2000)

3.5 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper är allmänna regler som kan användas som teoretisk hjälp och vägledning vid ett företags ekonomiska redovisning. I detta avsnitt presenteras de grundläggande redovisningsprinciperna som direkt eller indirekt påverkar nedskrivningssituationen och som omnämns i BFNs utkast eller i RR 17.

3.5.1 Fortlevnadsprincipen

Fortlevnadsprincipen eller ”going concern” innebär att det normalt sett förutsätts att företag skall fortsätta sin verksamhet för obestämd tid. Ibland kan tiden preciseras till att avse livslängd på exempelvis företagets tillgångar. Fortlevnadsprincipen utgör grunden för avskrivningar och nedskrivningsredovisning, vilket visar sig i värderingen av tillgångarna (Se 3.4). Principen används för att motivera att en tillgång skall värderas till historisk kostnad. Eftersom principen innebär att företaget skall fortleva blir det då inte aktuellt att använda nutida försäljningsvärde som värderingsmått. Detta motiveras genom att det framtida värdet förväntas överstiga det historiska värdet. Skulle det ha varit en omvänd situation där det historiska värdet förväntas överstiga det framtida värdet skulle investeringen inte ha ägt rum. Därför skall i enlighet med försiktighetsprincipen det lägre historiska värdet väljas. (Nilsson, 2002)

3.5.2 Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen innebär att redovisningen alltid skall försöka undvika överskattning av företagets resultat och ställning. Då ett företag väljer mellan två accepterade redovisningstekniker, skall enligt försiktighetsprincipen det alternativ som har den minst fördelaktiga inverkan på aktieägarnas kapital väljas. Detta medför att det lägsta värdet väljs vid värdering av tillgångar (Riahi-Belkaoui, 2000). En tillgångs historiska kostnad jämförs med det diskonterade eller det ickediskonterade framtida värdet på tillgången eller något substitut för detta värde. Försiktighetsprincipen innebär vidare att vinster inte anteciperas, det vill säga redovisas före försäljning, medan man är skyldiga att redovisa förluster i förväg

(Smith, 2000). Eftersom försiktighetsprincipen ej är fördelaktig för aktieägarna så har det enligt Smith (2000) under senare år skett en nedtoning av försiktighetsprincipen, då aktieägarna förordar en mer neutral redovisning.

Förespråkare av principen menar att användare, främst borgenärer, behöver veta att företagets finansiella ställning i vart fall inte är värre än det som visas i årsredovisningen. Försiktighetsprincipen kommer enligt förespråkarna alltid att finnas kvar så länge det finns osäkerhet om framtida händelser. (Riahi-Belkaoui, 2000)

Motståndare till principen menar att tillämpningen av försiktighetsprincipen inte ger en rättvisande bild av företagets ställning. Negativa poster såsom skulder, utgifter och förluster tenderar att överskattas, medan tillgångar och intäkter tenderar att underskattas i redovisningen. (Riahi-Belkaoui, 2000)

3.5.3 Väsentlighetsprincipen

Väsentlighetsprincipen innebär att de transaktioner och händelser som har eller medför en obetydlig ekonomisk effekt ej tillämpas på de redovisningsteoretiska principerna fullt ut. Istället kan förenklingar i redovisningen göras, men detta förutsätter att ingen väsentlig information försvinner (Riahi-Belkaoui, 2000). Det finns oftast ingen klar gräns för vad som kan anses som väsentligt och vad som kan anses som oväsentligt, utan besluten grundar sig oftast på bedömningar. Redovisningsrådet har försökt att precisera denna gräns som att nyttan av informationen bör vara större än kostnaden för att tillhandahålla den (Nilsson, 2002). Relevant information måste vara relaterat till ett speciellt beslut. Informationen måste påverka användarnas beslutfattande på så sätt att de hade fattat ett annorlunda beslut om inte informationen varit tillgänglig. Informationen kan därmed anses som relevant då den reducerar osäkerheten i beslutsprocessen (Nilsson, 2002).

3.5.4 Öppenhetsprincipen

Ett av redovisningens viktigaste mål är att tillhandahålla information till investerare och övriga intressenter. Öppenhetsprincipen har tillkommit för att reglera att information av substans eller intresse för den genomsnittlige investeraren inte utelämnas eller hemlighålls. Graden av öppenhet i företagets redovisning påverkar hur pass väl kapitalmarknaden fungerar, desto mer information företagen lämnar ju bättre fungerar kapitalmarknaden. På grund av informationsasymmetri i samband med informationsinhämtning är det kostsamt för kapitalmarknaden att hämta information. Därför har normsättarna infört krav på företagen att lämna information i sina rapporter om företagets ställning. Öppenhetsprincipen förordar även att informationsanvändare behandlas rättvist och opartiskt. (Riahi-Belkaoui, 2000)

3.5.5 Kongruensprincipen

Kongruensprincipen innebär att alla förmögenhetsändringar förutom privatinsättningar och privatuttag skall redovisas i resultaträkningen för perioden. Det normala är att kongruensprincipen tillämpas i redovisningen, men det finns vissa undantag. Ett undantag är när man skriver upp en anläggningstillgång och därmed ökar det egna kapitalet, men uppskrivningen får inte påverka resultatet för perioden. (Smith, 2000)

3.5.6 Rättvisande bild

Rättvisande bild kommer från det brittiska uttrycket ”True and Fair View” och innebär att redovisningens helhet skall ge en rättvisande bild av företagets ställning och resultat. Rättvisande bild ingår i EUs 4:e bolagsdirektiv och ingår därmed i den svenska redovisningens normsättning. En rättvisande bild anses stå i strid med försiktighetsprincipen, eftersom en korrekt bild oftast innebär en högre värdering än vad försiktighetsprincipen förespråkar. Enligt författningskommentarerna i förarbetena till nya årsredovisningslagen skall den rättvisande bilden åstadkommas genom tilläggsupplysningar och inte genom avvikelser från lagen. (Nilsson, 2002)

3.5.7 Jämförbarhetsprincipen

Jämförbarhetsprincipen innebär att all redovisningsinformation skall vara möjlig att jämföra mellan olika tidsperioder och mellan olika företag. Företag får inte ändra redovisningsprinciper utan tungt vägande skäl så som förändring av god redovisningssed i branschen. Om en ändring av redovisningsprinciper sker skall upplysningar om detta lämnas i årsredovisningen. Tidigare har jämförbarhetsprincipen bara tillämpats nationellt, men i och med den globala harmoniseringen av redovisningsnormer har jämförbarhetsprincipen även blivit allt viktigare internationellt. (Nilsson, 2002)

3.6 Lagstiftning och rekommendation

Den lag som främst reglerar tillgångar och värdering av tillgångar och därför är av värde för undersökningen är Årsredovisningslagen (1995:1554). Den innehåller de allmänna principer för vad som gäller vid rapportering av räkenskaper. Lagen måste kompletteras med normer som mer i detalj anger vad som skall rapporteras och hur rapporteringen skall gå till. Nedan följer en kort redogörelse för årsredovisningslagen och ett av BFNs allmänna råd som är av väsentligt intresse för undersökningen.

3.6.1 Årsredovisningslagen

Årsredovisningslagen (ÅRL) är den lag som främst berör RR 17 och BFNs utkast. Enligt ÅRL skall årsredovisningen upprättas på ett överskådligt sätt och i enlighet med god redovisningssed. Balansräkningen, resultaträkningen och noterna skall upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av företagets resultat och ställning. Utöver det skall om det behövs för att ge en rättvisande bild även tilläggsupplysningar lämnas. Om företaget avviker från allmänna råd och rekommendationer från normgivande organ skall upplysning om detta och om skälen för avvikelserna lämnas i not enligt ÅRL. (ÅRL, 5 kap.)

Lagen delar in tillgångarna i två grupper, anläggningstillgångar och omsättningstillgångar, mellan vilka syftet med innehavet är olika. Definitionen är följande:

”Med anläggningstillgång förstås tillgång som är avsedd att stadigvarande brukas eller innehas i verksamheten. Med omsättningstillgångar förstås annan tillgång.” (ÅRL, 4 kap. 1§)

Anläggningstillgångar delas upp på materiella, immateriella och finansiella anläggningstillgångar. När det finns en begränsad ekonomisk livslängd för tillgången skall avskrivning göras beräknat utifrån den ekonomiska livslängden. (ÅRL, 4 kap. 2§)

Om nedskrivning av anläggningstillgångar finns följande att läsa:

”Har en anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det som följer av 3§ och 4§ första stycket, skall tillgången skrivas ned till detta lägre värde, om det kan antas att värdenedgången är bestående.

En finansiell anläggningstillgång får skrivas ned till det lägre värde som tillgången har på balansdagen även om det inte kan antas att värdenedgången är bestående.

En nedskrivning enligt första eller andra stycket skall återföras, om det inte längre finns skäl för den .

Nedskrivningar och återföringar som avses i första-tredje styckena skall redovisas i resultaträkningen.” (ÅRL, 4 kap. 5§)

Vid upprättande av årsredovisning skall företagen tillämpa god redovisningssed. Enligt ÅRL så skall:

”Balansräkningen, resultaträkningen och noter skall upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av företagets ställning och resultat. Om det behövs för att en rättvisande bild skall ges, skall det lämnas tilläggsupplysningar. Om avvikelser görs från vad som följer av allmänna råd och rekommendationer från normgivande organ, skall upplysningar om detta och om skälen för avvikelserna lämnas i en not.” (ÅRL, 2 kap. 3§)

3.6.2 Tillämpning av redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden

I bilaga 1 BFNs allmänna råd (BFNAR 2000:2) om tillämpning av redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden står det att redovisningsrådets rekommendationer i första hand vänder sig till företag vars aktier är föremål för offentlig handel och till de företag vars storlek har ett stort allmänt intresse. BFNs allmänna råd är avsedda för onoterade bolag, vilka kan delas in i följande grupper:

- *”Små företag (10/24-företag) som är näringsdrivande onoterade företag i vilka*
  - a) *antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal uppgått till högst 10, och*
  - b) *tillgångarna nettovärde enligt fastställd balansräkning för de senaste räkenskapsåret uppgår till högst 24 miljoner kronor.*
- *Medelstora företag som är näringsdrivande icke-noterade företag som inte är små eller stora företag.*
- *Stora företag som är näringsdrivande icke-noterade företag vilka*
  - a) *nettovärdet av tillgångarna i företagets balansräkning för de två senaste räkenskapsåren överstiger ett gränobelopp som motsvarar 1000 gånger det prisbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring som gällde under de sista månaderna av respektive år, eller*
  - b) *antalet anställda hos företaget har under de två senaste räkenskapsåren i medeltal överstigit 200.” (BFNAR 2000:2)*

4 Redovisningsrådets rekommendation 17 - Nedskrivningar

Redovisningsrådet behandlar i sin rekommendation nummer 17 (RR 17) nedskrivningar. RR 17 är en omarbetning av IAS 36, Impairment of Assets för att passa svensk lagstiftning. RR 17 gavs ut i augusti 2000 och skall tillämpas från och med 1 januari 2002. RR 17 anger hur en nedskrivning av värdet på en tillgång skall beräknas och redovisas samt vilken information som skall lämnas i samband med nedskrivningen.

4.1 Tillämpningsområde

RR 17 skall tillämpas på samtliga tillgångar förutom sådana som omfattas av: RR 2 Varulager, RR 9 Inkomstskatter, RR 10 Entreprenaduppdrag och liknande uppdrag samt RR 29 Ersättning till anställda. Rekommendationen skall heller inte tillämpas på finansiella tillgångar, undantaget aktier i dotterbolag, intressebolag och joint ventures. De finansiella tillgångarna skall behandlas i en separat rekommendation som baseras på IAS 39, Financial Instruments. (Nilsson, 2001)

4.2 Indikationer

Vid varje bokslutstillfälle skall företaget bedöma om det föreligger någon indikation som tyder på att en tillgång har minskat i värde. När företaget gör sin bedömning om det föreligger ett nedskrivningsbehov skall de ta hänsyn till både externa och interna indikatorer.

De externa indikatorerna är:

- a) *”Under perioden har tillgångens marknadsvärde minskat väsentligt, av andra orsaker än tillgångens ålder eller normala användningssätt.*
- b) *Väsentliga förändringar i teknologi, marknadsförutsättningar eller i den ekonomiska och legala miljön har inträffat under perioden, eller väntas inträffa inom en snar framtid, med negativa effekter på den marknad som tillgången är avsedd för.*
- c) *Marknadsräntorna eller marknadens avkastningskrav på investeringar har ökat under perioden på ett sätt som kan förväntas påverka den diskonteringsfaktor som används för att beräkna tillgångens nyttjandevärde och väsentligt minska tillgångens återvinningsvärde.*
- d) *Företagets redovisade egna kapital överstiger börsvärdet.”* (RR 17, p.7)

De interna indikatorerna är:

- e) *”Tillgången är tekniskt föråldrad eller har skadats.*
- f) *Betydande förändringar har ägt rum under perioden eller väntas äga rum inom en snar framtid, som på ett negativt sätt påverkar möjligheten att utnyttja tillgången för avsett ändamål. Ett exempel kan vara att företaget planerar att avveckla eller omstrukturera den verksamhet till vilken tillgången hör eller att avyttra tillgången i förtid*
- g) *Den interna rapporteringen indikerar att tillgångens avkastning är sämre, eller kommer att bli sämre, än vad som tidigare antagits.”* (RR 17, p.7)

4.3 Återvinningsvärde

Om det finns indikationer på att en tillgång har minskat i värde skall företaget beräkna ett återvinningsvärde. Återvinningsvärde är det högsta av nettoförsäljningsvärdet och nyttjandevärdet. I vissa fall är det inte nödvändigt att beräkna båda dessa värden. Förutsatt att något av de beräknade värdena överstiger tillgångens redovisade värde, är det inte aktuellt att skriva ned tillgången. Beräkningarna skall om möjligt göras post för post, om detta inte är möjligt skall en kollektiv värdering göras. Det kan även vara aktuellt att göra en omprövning av avskrivningstiden. (Smith, 2000)

4.3.1 Nettoförsäljningsvärde

Nettoförsäljningsvärde utgörs av det pris som kan erhållas vid försäljning av tillgången på en aktiv marknad. Alternativt om det finns ett avtal mellan två oberoende parter, justerat för kostnader som direkt kan hänföras till försäljningen av tillgången. (RR 17)

4.3.2 Nyttjandevärde

Nyttjandevärdet för en tillgång beräknas genom att uppskatta framtida in- och utbetalningar som tillgången generar inklusive ett beräknat restvärde. Tillgångens framtida kassaflöden i form av framtida in- och utbetalningar skall vara baserade på verifierbara antaganden. Dessa antaganden (prognoser) får ej omfatta mer än fem år framåt om inte en längre period kan motiveras. Företaget skall vid prognosen anta en konstant tillväxttakt, alternativt en sjunkande, om inte en ökande tillväxttakt verkligen kan motiveras. Samtliga beräkningar skall utgå ifrån tillgångens befintliga skick, medan investeringar som förväntas förbättra tillgångens prestanda beaktas först när investeringen är genomförd. Finansiella in- och utbetalningar tas ej med eftersom dessa beaktas genom diskonteringsfaktorn. Skattebetalningar skall ej heller beaktas eftersom diskonteringsfaktorn anges före skatt så anges betalningsströmmarna före skatt. (Nilsson, 2001)

Diskonteringsfaktorn skall återspegla aktuella marknadsmässiga bedömningar av pengarnas tidsvärde samt de specifika risker som är knutna till framtida kassaflöden. Som utgångspunkt för att bestämma diskonteringsfaktorn kan man enligt RR 17 använda följande:

- a) *”Företagets vägda genomsnittliga kapitalkostnad*
- b) *Företagets marginella upplåningsränta*
- c) *Andra marknadsmässiga upplåningsräntor”* (RR 17, p.49)

För att tillgångens diskonteringsränta skall spegla risken för tillgången måste företaget justera för den risken som marknaden förknippar med den specifika tillgången. Skulle det inte vara möjligt att fastställa löpande betalningar för en specifik tillgång får företaget bestämma minsta kassagenerande enhet. RR 17 definierar kassagenererande enhet som den minsta gruppen tillgångar för vilken det går att fastställa löpande inbetalningar som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar eller grupp av tillgångar. Återvinningsvärdet beräknas lika för enskilda tillgångar och kassagenererande enheter. Även om en enskild tillgång har förlorat värde så att den är aktuell för nedskrivning skall den inte skrivas ned ifall den kassagenerande enhet som tillgången hör till inte är aktuell för nedskrivning. (RR 17)

4.4 Redovisning av nedskrivning

När återvinningsvärdet för en tillgång är lägre än det redovisade värdet skall företaget skriva ned det redovisade värdet till det nya återvinningsvärdet. Enligt kongruensprincipen skall nedskrivningen omedelbart kostnadsföras och därmed belasta periodens resultat. Efter nedskrivningen skall de framtida avskrivningarna anpassas så att det nya redovisade värdet, efter avdrag för eventuellt restvärde fördelas över tillgångens återstående nyttjandeperiod. (Nilsson, 2001)

4.5 Återföring av en nedskrivning

En tidigare nedskrivning av en tillgång skall återföras när det skett en förändring i de antaganden som låg till grund för att fastställa tillgångens återvinningsvärde när tillgången senast skrevs ner. Om återvinningsvärdet nu är högre än det redovisade värdet skall tillgångens redovisade värde ökas med det återförda beloppet och återföringen skall redovisas som en intäkt i resultaträkningen. (Nilsson, 2001)

4.6 Upplysningar och dokumentation

Företaget skall lämna upplysningar om nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar i årsredovisningen och övriga finansiella rapporter. Upplysningarna skall gälla beloppet för nedskrivningar som påverkar resultatet under perioden och vilka poster i resultaträkningen som påverkas. Är beloppet av väsentlig betydelse för företags redovisning som helhet skall företaget även ange de händelser och omständigheter som lett fram till beslutet om nedskrivning eller återföring av nedskrivningen och beloppet av nedskrivningen eller återföringen. Företaget skall enligt RR 17 bland annat lämna information:

”Om tillgångens (enhetens) återvinningsvärde utgörs av nettoförsäljningsvärde eller nyttjandevärde, när återvinningsvärdet utgörs av nettoförsäljningsvärdet, hur detta värdefastställts, samt när återvinningsvärdet utgörs av nyttjandevärde, vilken diskonteringsfaktor som använts i den aktuella och i tidigare beräkningar av nyttjandevärde.” (RR 17, p. 116)

Vidare finns det också ett krav på att en nedskrivningsprövning skall dokumenteras oavsett om denna prövning ger upphov till ett nedskrivningsbehov eller ej. Detta finns inte direkt uttryckt i RR 17, men eftersom tillgångens värde skall kunna verifieras så är det viktigt med en noggrann dokumentation för att kunna tillgodose årsredovisningens krav på upplysningar. (Nilsson, 2001)

5. Bokföringsnämndens utkast till allmänt råd – Nedskrivningar

I juni 2003 gav Bokföringsnämnden ut ett utkast till allmänt råd angående nedskrivningar för onoterade bolag. Utkastet vänder sig till onoterade bolag och företag utan stort allmänintresse. Därmed gör BFN ingen skillnad mellan små, medelstora och stora företag. Syftet med BFNs utkast är enligt BFN i första hand att skydda borgenärer, så att inte företag drivs vidare längre än vad som kan motiveras utifrån affärsmässiga grunder (<http://www.tholin.se>, 2003-12-14). Till följd av BFNs utkast har en rad förenklingar skett jämfört med RR 17. I detta kapitel kommer BFNs utkast att presenteras och för att underlätta en jämförelse mellan BFNs utkast och RR 17 kommer samma struktur följas som i kapitel 4.

5.1 Tillämpningsområden

BFNs utkast till allmänt råd angående nedskrivningar är tänkt för företag som inte tillämpar RR 17. De företag som väljer att tillämpa det allmänna rådet skall tillämpa samtliga punkter. Det allmänna rådet behandlar materiella anläggningstillgångar samt aktier och andelar i dotterbolag, intressebolag och joint ventures. BFNs utkast har som synes ett snävare tillämpningsområde än RR 17 eftersom utkastet ej behandlar immateriella tillgångar. (BFN, 2003)

5.2 Indikatorer

BFN har infört en väsentlighetsbedömning som företaget skall ta hänsyn till när de skall fatta ett beslut om en nedskrivningssituation föreligger. De faktorer som företaget skall ta hänsyn till är hur stor del av den totala tillgångsmassan som utgörs av den enskilda tillgången, samt om tillgången genom avskrivning snabbt minskat i värde. I de fall en tillgångs värde överstiger 1 miljon skall tillgången alltid anses väsentlig. Denna väsentlighetsbedömning saknar sin motsvarighet i RR 17.

Finner företaget att tillgången inte längre har någon ekonomisk nytta skall tillgången utan någon ytterligare prövning skrivas ned till sitt nettoförsäljningsvärde. Detta är också tänkt som en förenkling och har inte sin motsvarighet i RR 17.

När företaget prövar om det föreligger ett nedskrivningsbehov skall åtminstone följande indikatorer belysas:

- a) Värdet på tillgången har väsentligt minskat i värde och detta beror inte på tillgångens ålder eller det allmänna användandet.
- b) Marknaden som tillgången är avsedd att verka på har förändrats negativt på grund av teknologi, marknadsförutsättningar eller den ekonomiska legala miljön.
- c) Tillgången är tekniskt föråldrad eller har skadats.
- d) Tillgången går ej att utnyttja på samma sätt som tidigare på grund av negativa förändringar som har inträffat under perioden.
- e) Kostnaden för lånat kapital har ökat, och tillgången har redan sedan tidigare skrivits ned till brukarvärdet.
- f) Företaget äger aktier och andelar i dotterbolag, intressebolag och joint ventures och dessa företag uppvisar ett negativt resultat, vilket företaget inte räknade med vid förvärvet av aktierna. (BFN, 2003)

Till skillnad från RR 17 kan ett företag välja att avbryta sin nedskrivningsprövning om det är uppenbart att tillgångens värde inom en snar framtid kommer att återhämta sig (<http://www.tholin.se>, 2003-12-14).

5.3 Nedskrivning

BFN har valt att ta bort definitionen återvinningsvärde vilket är en stor skillnad jämfört med RR 17. Istället skriver BFN att en tillgång skall skrivas ned om dess redovisade värde väsentligt överstiger det högsta av nettoförsäljningsvärdet och brukarvärdet. Företaget kan också välja att helt bortse från brukarvärdet och endast jämföra det redovisade värdet med tillgångens nettoförsäljningsvärde, vilket är ett tydligt avsteg från RR 17 där det redovisade värdet alltid skall jämföras med både nettoförsäljningsvärdet och nyttjandevärdet.

5.3.1 Nettoförsäljningsvärde

Nettoförsäljningsvärdet är det pris som företaget erhåller vid en försäljning av tillgången mellan två oberoende parter som båda har ett intresse av att transaktionen genomförs. Från detta försäljningspris skall avdrag göras för försäljnings- samt avvecklingskostnader. Går det inte fastställa ett nettoförsäljningsvärde skall detta bestämmas till noll kronor.

5.3.2 Brukarvärde

Enligt BFN är brukarvärdet det samma som nuvärdet av de uppskattade framtida in- och utbetalningar som tillgången förväntas generera under sin återstående nyttjandeperiod. Nyttjandeperioden är den tid under vilken en tillgång förväntas bli utnyttjad för sitt ändamål i företaget, vilket enligt BFNs utkast kan uppgå till 80 år. De framtida kassaflödena beräknas genom att prognostisera de in- och utbetalningar som tillgången förväntas generera året efter räkenskapsåret. Nettot av kassaflödet beräknas vara tillgångens avkastning varje år under den återstående nyttjandeperioden (det årliga nettot). Vid beräkningen av kassaflödet skiljer sig BFNs utkast markant från RR 17 där kassaflödet skall byggas på verifierbara antaganden på en femårsperiod.

Avkastningsräntan skall till skillnad från RR 17 motsvara räntesatsen på företagets räntebärande skulder efter viktning av respektive skulds andel av totalt kapital enligt fördelningen i senast fastställda årsbokslut eller årsredovisning. Här har BFN i förenklingssyfte helt valt att frånga de marknadsmässiga bedömningarna, det vill säga marknaden och ägarnas avkastningskrav på tillgången. Det prognostiserade brukarvärdet skall justeras om en avvikelse som utgör minst halva det årliga nettot förväntas inträffa under den närmaste femårsperioden. Avvikelser som är lägre än halva det årliga nettot får, men behöver inte beaktas.

När det inte går att fastställa kassaflödet för en enskild tillgång skall företaget beräkna brukarvärde för hela företaget. Vid beräkningar av hela företaget skall nyttjandeperioden motsvara nyttjandeperioden för den tillgång som indikerat nedskrivningsbehovet, eller vid prövning av flera tillgångar, den tillgång som har det högsta redovisade värdet. BFN har helt valt att frånga begreppet kassagenererande enhet. När det inte är möjligt att fastställa in- och utbetalningar för en enskild tillgång så skall kassaflödet för hela företaget beräknas. (BFN, 2003)

5.4 Redovisning av nedskrivning

En nedskrivning skall genomföras när nettoförsäljningsvärdet eller brukarvärdet för en tillgång är lägre än redovisat värde. Företaget skall skriva ned det redovisade värdet till det nya lägre värdet. Tillgången kan dock inte skrivas ned till ett lägre värde än noll. Beloppet som skrivs ned skall omedelbart kostnadsföras och därmed belasta periodens resultat. Vid en nedskrivning skall företaget ompröva tillgångens nyttjandeperiod och anpassa framtida avskrivningar så att det nya redovisade värdet fördelas på tillgångens återstående nyttjandeperiod. (BFN, 2003)

5.5 Återföring av en nedskrivning

Finns det inte längre skäl för nedskrivningen skall den återföras och detta skall ske i samband med bedömningen när de upprättar årsbokslut eller andra finansiella rapporter. Det återförda beloppet och återföringen skall redovisas som en intäkt i resultaträkningen. Efter att en nedskrivning har återförts skall en ny bedömning göras om tillgångens framtida avskrivningar. (BFN, 2003)

5.6 Upplysningar och dokumentation

Företag som skriver ned värdet på sina tillgångar skall lämna upplysningar om gjorda nedskrivningar i sina finansiella rapporter. Enligt punkt 34 i BFNs utkast skall följande upplysningar lämnas om gjorda nedskrivningar:

- a) *”de händelser och omständigheter som har lett fram till beslutet om en nedskrivning eller återföring av en nedskrivning,*
- b) *om nedskrivningen skett till nettoförsäljningsvärde eller brukarvärde,*
- c) *hur nettoförsäljningsvärdet har fastställts,*
- d) *om brukarvärdet beräknats för en enskild tillgång eller för företaget som helhet,*
- e) *vilken avkastningsränta som har använts vid beräkningen av brukarvärdet.”* (BFN, 2003, s. 9-10)

Företag skall även dokumentera sin bedömning om det krävs en nedskrivning eller en återföring av en nedskrivning. I dokumentationen skall det enligt BFNs utkast punkt 35 framgå:

- a) *”företagets bedömning av väsentliga tillgångar i enlighet med punkt 7—8,*
- b) *prognoser som ligger till grund för det årliga nettot,*
- c) *antaganden om in- och utbetalningar i prognoserna,*
- d) *hur avkastningsräntan har fastställts,*
- e) *hur den återstående nyttjandeperioden har fastställts,*
- f) *vilket restvärde som har uppskattats,*
- g) *i de fall brukarvärdet beräknas för hela företaget – orsaken till detta,*
- h) *skälen för nedskrivning respektive inte nedskrivning, samt*
- i) *skälen för återföring respektive inte återföring av tidigare nedskrivningar.”* (BFN, 2003, s. 9-10)

6 Empiri

I detta kapitel ges en kort presentation av respondenterna och det företag eller organisation som de representerar. Därefter sammanfattas svaren från de genomförda intervjuerna. Svaren följer samma struktur som intervjuformuläret. Slutligen presenteras en sammanställning av remissyttranden från olika remissinstanser.

6.1 Presentation

Jan Hanner: Öhrlings PricewaterhouseCoopers

Öhrlings PricewaterhouseCoopers är Sveriges största revision och rådgivningsföretag. Företaget har 130 kontor i Sverige med drygt 3000 anställda (<http://www.pwcglobal.com>, 2003-12-15). Jan Hanner är auktoriserad revisor. Han är sedan tre år tillbaka redovisningsansvarig på Öhrlings PricewaterhouseCoopers Göteborgskontor. Redovisningsansvarig innebär att Jan Hanner är ansvarig för att hålla sig uppdaterad på nationella och internationella förändringar inom redovisningsområdet. Jan Hanner är även ansvarig för att utbilda externa kunder, men även internt i redovisningsfrågor.

Bo Nordlund: KPMG

KPMG är ett av de ledande företagen inom ekonomisk information. Företaget har 1 600 anställda i Sverige fördelade på 80 olika kontor. KPMG erbjuder tjänster inom revision, redovisning, skatt, riskhantering och rådgivning vid transaktioner. (<http://www.kpmg.se>, 2003-12-15) Bo Nordlund är auktoriserad revisor vid KPMG i Arvika. Han arbetar huvudsakligen med redovisningsfrågor gällande värdering av fastigheter för främst fastighetsbolag. Bo Nordlund arbetar halvtid på KPMG och resterande tid forskar han i värderingsfrågor gällande fastigheter på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm.

Caisa Drefeldt: KPMG

Caisa Drefeldt arbetar som auktoriserad revisor och redovisningsexpert på KPMG i Göteborg. Caisa Drefeldt har varit auktoriserad revisor sedan 1984 och har arbetat med redovisningsfrågor de senaste tio åren. Hon sitter även som FARs representant i Bokföringsnämnden sedan två år tillbaka.

6.2 Sammanställning intervjuer

Övergripande frågor angående BFNs utkast

Anser Ni att BFNs utkast innebär en förenkling för icke-noterade företag jämfört med RR 17?

Bo: Ja, jag anser att det innebär en förenkling och det är också det som är syftet med BFNs allmänna råd.

Jan: Jag anser att utkastet innebär en kraftig förenkling.

Caisa: Ja, det innebär en klar förenkling och är ett allvarligt försök från BFN att skapa regler som är praktiskt användbara för mindre företag.

- Om ja, anser Ni att dessa förenklingar är rimliga?

Bo: Man har gått för långt i sina förenklingar och frångått grundläggande redovisningsprinciper. Jag är kritisk till att man inte skiljer på stora och små företag enligt BFNAR 2000:2, utan istället ”dras alla över en kam”.

Jan: Jag ställer mig mycket tveksam till de förenklingar som är gjorda och anser att de i flera fall står i strid med årsredovisningslagens 2 kap. 3 § om en rättvisande bild.

Caisa: Jag anser att förenklingarna är rimliga för de allra minsta företagen. För de företag som inte enbart kan anses vara försörjningsföretag är dessa förenklingar alldeles för stora.

Anser Ni att BFNs utkast ger en rättvisande bild och ligger det i linje med de redovisningsprinciper som RR 17 baseras på?

- Om inte, vilka är avstegen från dessa principer och hur påverkar detta företagets redovisning?

Bo: Nej, det ger inte alltid en rättvisande bild. Framst anser jag att det finns brister i hur man skall beräkna brukarvärdet.

Jan: Jag menar att bland annat utkastets förslag till väsentlighetsprövning där en tillgång inte behöver skrivas ned om nedgången inte kan anses vara bestående, står i strid med ÅRL 4 kap. 5§. Framtagandet av brukarvärdet kan inte anses ge en rättvisande bild av företagets ställning, då risken är stor att företaget överskattar sina tillgångar vid beräkningen av brukarvärdet, vilket måste anses vara ett fränsteg från försiktighetsprincipen.

Caisa: Nej, framst är det beräkningsmetoderna för att beräkna brukarvärdet som jag anser inte ger en rättvisande bild. Det jag är kritisk till är att det är företagets finansiering som styr brukarvärdet snarare än tillgångens avkastning.

Ser Ni några alternativa lösningar till BFNs utkast som skulle kunna bli normsättande för icke-noterade bolag?

Bo: Nej, BFNs normgivning har en viktig funktion att fylla genom att skapa ett tydligt regelverk för små företag, samtidigt som det innebär en klar förenkling. Användarna av redovisningen är när det gäller små företag i regel endast företagets långivare och företagets ägare och därför är det rimligt att ställa lägre krav på redovisningen för dessa företag.

Jan: Jag anser att de allmänna råd som ges ut av BFN har en viktig funktion att fylla då de ger vägledning och visar prov på vad som är god redovisningssed. BFNs utkast innebär också att ett tydligt regelverk skapas. Vidare anser jag att det är bra att ge ut en vägledning när det gäller nedskrivningar eftersom RR 17 är relativt svår och komplicerad. Vägledningen får dock inte innebära att man frångår de grundläggande redovisningsprinciperna.

Caisa: Jag anser att BFNs utkast har en viktig funktion att fylla som normsättare för de små företagen. Utkastets nuvarande utförande är skrivet för de små företagen, men är ej applicerbart för de större onoterade företagen. Det är därför viktigt att BFN som normgivare anpassar det allmänna rådet så att det blir applicerbart även för de större företagen, som väljer att inte tillämpa RR 17.

Kan reglerna i BFNs utkast leda till en snedvriden konkurrens mellan små och stora företag?

Bo: Det finns en risk för snedvriden konkurrens i och med att det ställs högre krav på nedskrivningsprövning för de företag som tillämpar RR 17. Ett tydligt exempel där problem kan uppstå är på fastighetsmarknaden, där kommunala bolag kan tillämpa BFNs utkast, medan noterade privata aktörer är tvungna att följa RR 17. Detta kan leda till att två identiska fastigheter har olika nedskrivningsbehov, beroende på om BFNs utkast eller RR 17 tillämpas. En annan intressant fråga är definitionen av vad som är ett företag med stort allmänintresse och som därför måste tillämpa RR 17. Som det är i dagsläget kvalificerar sig kanske inte ens

de största kommunala bostadsbolagen till att vara av allmänt intresse. Det råder dock delade meningar om huruvida detta är en korrekt bedömning.

Jan: Det kan leda till att företag drivs vidare trots att det egna kapitalet är förbrukat på grund av för högt värderade tillgångar i balansräkningen. De onoterade företagen kan också visa ett bättre resultat än vad de egentligen har. Det kan vara lättare för det onoterade företaget att få lån hos banken på grund av felvärderade tillgångar vilket kan leda till snedvriden konkurrens.

Caisa: Ja, det kan innebära snedvriden konkurrens. Företag som tillämpar BFNs utkast kan få ett annat värde på sina tillgångar och därmed ett annat nedskrivningsbehov jämfört med ett företag som tillämpar RR 17.

Tillämpningsområde

Ser Ni någon anledning till varför BFNs utkast ej omfattar immateriella tillgångar?

Bo: Förmodligen avvaktar de ytterliggare normgivning på området.

Jan: Jag vet inte varför BFN ej behandlar immateriella tillgångar, men jag tror att det kan bero på att de skall behandlas i något av de följande allmänna råden från BFN.

Caisa: Ja, det finns en anledning. BFN avvaktar vad som kommer att hända internationellt, det vill säga hur IASB beslutar att agera avseende immateriella tillgångar så som goodwill och tillgångar med obestämd livslängd. Dessutom har inte BFN ännu kommit ut med ett allmänt råd om immateriella tillgångar ännu. Detta förväntas komma i april 2004.

Definitioner

Hur påverkas användarna av redovisningen av att man inför det nya begreppet brukarvärde?

Bo: Det är olyckligt på grund av att det blir svårare att förstå innebörden av redovisningen. Det medför svårigheter för dem som skall analysera företagen och på så sätt fungerar kapitalmarknaden mindre effektivt. Risken är att det skapas ett redovisningens A- och B-lag, de företag med övervärden som eventuellt vill tillämpa marknadsvärdering och därmed skriva upp värdet på fastigheterna. Det kan även utkristalliseras ett B-lag där företag med nedskrivningsbehov väljer att inte göra någon nedskrivning på grund av att de tillämpar principer enligt BFNs utkast. Utkastet innebär att det skapas särskilda regler som skiljer sig från vad som kan anses ge en rättvisande bild av företagets ställning och resultat.

Jan: Jag anser det vara helt sjukt att införa ytterliggare ett begrepp, då det förvillar för redovisningens användare.

Caisa: Det kan skapa förvirring med ytterliggare ett begrepp, framför allt för kreditgivare. Jag anser dock att ordet brukarvärde är bra eftersom det tydligt förklarar innebörden av begreppet "Vad är värdet på tillgången jag brukar". Anledningen till att BFN införde ett nytt begrepp är man vill tydliggöra skillnaden mellan brukarvärdet och nyttjandevärdet.

Nedskrivningsprövning

Vad är ett bra mått för vad som skall anses vara väsentligt?

Bo: Tveksam till att ha en gräns på en miljon, men anser att gränsen på fem procent av balansomslutningen är rimlig.

Jan: Bättre med enskild bedömning enligt väsentlighetsprincipen istället för preciserade belopp och procentsatser.

Caisa: Det finns skrivet i BFN 2000:2, samt i IASCs föreställningsram vad som anses vara väsentligt. Något anses vara väsentligt om en investerare hade fattat ett annorlunda beslut om informationen hade lämnats.

Finns det några brister och i så fall vilka i punkt 8 när det gäller att bedöma vad som är väsentligt värde?

Jan: Jag är kritisk till beloppsgränsen på en miljon kronor, då detta kan vara väsentligt belopp för vissa företag men inte för andra. Jag tycker inte att företaget skall utgå ifrån företagets tillgångsmassa för att avgöra om en tillgång är väsentlig, utan det är bättre att sätta tillgången i relation till eget kapital.

Caisa: Jag är tveksam till att ha en beloppsgräns för vad som är väsentligt värde. Punkt 8b ”om tillgången genom avskrivning snabbt minskar i värde” kan missbrukas. Tillgångar med en nyttjandeperiod som är kortare än fem år behöver ej nedskrivningsprövas. Det kan dock förekomma fall då tillgångens nyttjandeperiod understiger fem år, men på grund av felinvestering finns ändå ett nedskrivningsbehov. Tillgången skall då enligt ÅRL 4 kap. 5§ skrivas ned.

Anser Ni att de indikatorer på nedskrivning som tas upp i utkastet är tillräckliga eller är det någon indikator som du skulle vilja lägga till?

Bo: De är i stort sett tillräckliga, det jag saknar är RR 17:s interna indikator ”den interna rapporteringen indikerar att tillgångens avkastning är sämre, eller kommer att bli sämre, än vad som tidigare antagits”. Om det är uppenbart att en tillgång genererar sämre än prognostiserat år efter år är det självklart att man måste göra en nedskrivningsprövning.

Jan: Jag anser indikatorerna vara tillräckliga och det är oftast uppenbart för det enskilda företaget om ett nedskrivningsbehov föreligger.

Caisa: De är bra exempel på tydliga indikationer, men de är inte heltäckande. Det är trots allt det enskilda företaget som tydligast ser indikationer på om en nedskrivning behöver göras. Det går aldrig att skriva heltäckande beskrivningar av vad som är en nedskrivningsindikation.

Hur tolkar Ni begreppet oförändrad ekonomisk nytta i punkt 11?

Bo: Det är ett mycket subjektivt begrepp.

Jan: Jag anser att det är okej att inte gå vidare i nedskrivningsprövningen, när det är uppenbart att inget nedskrivningsbehov föreligger. Jag är även kritisk till BFNs punkt 13 där det står att företaget får skriva ned tillgångens värde till nettoförsäljningsvärdet utan att beräkna brukarvärdet. Detta kan innebära att en tillgång som på marknaden ej har något ekonomisk värde, men för företaget finns ett brukarvärde. Trots detta kan då tillgången skrivas ned till noll.

Caisa: Jag tolkar detta subjektiva begrepp som att en tillgång med nedskrivningsbehov inte behöver skrivas ned om företaget som helhet går bra och man fortfarande har en oförändrad ekonomiska nytta av tillgången.

Vad är fördelen/nackdelen med att ha möjligheten att göra en subjektiv bedömning av om den ekonomiska nyttan är oförändrad?

Bo: Nackdelen är att begreppet kan utnyttjas som en ventil där man undviker en nedskrivning genom att hänvisa till oförändrad ekonomisk nytta utan att detta begrepp är tydligt definierat. Är det uppenbart att värdet inom en snar framtid kommer att återhämta sig, så behöver företaget inte gå längre i sin nedskrivningsprövning, vilket står i strid med försiktighetsprincipen. Om värdet kommer att återhämta sig bygger på en subjektiv bedömning, vilket innebär att företag kan visa ett bättre resultat än vad som är ekonomiskt försvarbart.

Jan: Begreppet oförändrad ekonomisk nytta är öppet att tolka på flera sätt och det är denna bedömning av vad som är oförändrad ekonomisk nytta som kan leda till problem.

Brukarvärde

Anser Ni att det är rimligt att beräkningarna av brukarvärdet enligt BFNs utkast skiljer sig markant ifrån beräkning av återvinningsvärde enligt RR 17.18?

Bo: Det är rimligt när det gäller de allra minsta företagen.

Jan: Jag ser ingen anledning till varför beräkningsmetoderna skiljer sig åt. De olika beräkningsmetoderna är ett avsteg från jämförbarhetsprincipen och leder till olika tillgångsvärdering. Det blir därmed svårt att göra en rättvis jämförelse mellan bolag som tillämpar RR 17 och BFNs utkast.

Caisa: Jag anser att beräkningarna bara är rimliga för de allra minsta bolagen. För övriga anser jag att man måste ha ett avkastningskrav på eget kapital. När det gäller sättet att beräkna kassaflöden tycker jag det är bra förenklingar som är gjorda för de små företagen. Konstanta kassaflöden och en kortare tidsperiod är tydliga och bra förenklingar.

BFN tar ej hänsyn till restvärdet vid beräkning av de framtida in- och utbetalningarna som en tillgång genererar. Skall man ta hänsyn till restvärdet eller är det rimligt att anta att restvärdet alltid är noll när nyttjandeperioden är slut?

Bo: Restvärdet bör beaktas när det är väsentligt. Det är inget i BFNs utkast som hindrar att man tar hänsyn till restvärdet.

Jan: Jag tycker att restvärdet skall tas med och att detta skall diskonteras. Hänsyn skall tas till restvärdet, men det viktigaste för att få ett rättvisande värde är valet av diskonteringsränta.

Caisa: Nej, man skall alltid ta hänsyn till restvärdet och diskontera detta. Framgår dessutom av BFNs utkast. Där står det att man kan ta hänsyn till restvärdet. Med detta menas att om det finns ett väsentligt restvärde skall hänsyn tas till detta värde.

Tycker Ni att beräkningsgrunden för avkastningsräntan ger rätt underlag för beräkning av brukarvärdet?

Bo: Nej, man utgår ifrån att det egna kapitalet är gratis, vilket innebär att det enligt BFNs utkast inte finns något avkastningskrav på aktieägarnas insatta kapital. Detta strider mot ekonomisk teori som säger att en placerare kräver avkastning på sitt investerade kapital.

Jan: Jag tycker inte att utkastets kraftiga förenklingar jämfört med RR 17 är befogade.

Caisa: Nej, den skall vara mer företagsneutral och inte grunda sig på hur tillgången är finansierad.

- Om inte, hur tycker ni att diskonteringsräntan skall fastslås?

Bo: Det mest objektiva sättet att fastslå diskonteringsräntan är genom marknadsmässiga avkastningskrav. Ett sätt är att ta låneräntan plus genomsnittligt avkastningskrav på eget kapital och väga samman dessa för att fastslå diskonteringsräntan. Ett annat sätt är att härleda avkastningskravet från transaktioner med likartade objekt på marknaden. Det senare sättet är enligt min uppfattning att föredra när det gäller fastigheter, men kan kanske vara svårare när det gäller vissa andra typer av tillgångar.

Jan: Enligt min uppfattning borde diskonteringsräntan fastslås på marknadsmässiga grunder. Jag förstår inte vilka motiv som BFN har haft för att inte använda sig av en marknadsmässig diskonteringsränta, då detta inte skulle försvåra beräkningen av brukarvärdet.

Caisa: Diskonteringsräntan måste spegla den risk som företaget har för tillgången. En bra utgångspunkt som vore en förenkling kan vara att använda sig av en statslåneränta plus ett par procentenheters risk.

Är det rimligt att BFNs utkast ej tar hänsyn till avkastningskravet på eget kapital vid beräkning av diskonteringsfaktorn?

Bo: Nej, jag anser inte att det är rimligt att det egna kapitalet är ”gratis”. Jag anser att det hade varit mer rimligt att avkastningskravet åtminstone uppgår till långivarnas krav. Rimligtvis bör räntan vara högre med tanke på att långivarna många gånger har säkerhet i tillgångarna. Det kan möjligen vara försvarbart att inte ta hänsyn till avkastningskravet för de allra minsta företagen.

Jan: Jag anser att det är felaktigt att bortse från avkastningskravet på eget kapital. *”Tid är inte pengar enligt BFN”*.

Caisa: Nej, jag anser att man skall ta hänsyn till avkastningskravet på eget kapital. Möjligtvis kan man bortse från detta avkastningskrav för de små försörjningsföretagen.

Vilka följder kan detta få vid beräkning av brukarvärde?

Bo: Kopplingen till en rättvisande bild brister i och med att två identiska tillgångar kan få olika värden beroende av hur de är finansierade och till vilken ränta.

Jan: Det är inte tillgångens egen förtjänst vad den får för värde i balansräkningen utan det är hur den är finansierad och till vilken ränta som styr dess redovisade värde. Två identiska tillgångar kan få olika värden i balansräkningen, vilket försämrar jämförbarheten mellan företag. Detta kan innebära att företag riskerar att hamna i ekonomiska svårigheter om tillgången utgör en väsentlig del av företagets tillgångsmassa och man samtidigt väljer att tillämpa utkastets beräkningsmetod för brukarvärdet. Använder företaget en för låg diskonteringsränta kommer de att redovisa ett för högt värde på tillgångarna.

Caisa: Det leder till att man får olika värden på identiska tillgångar beroende på hur företagen är finansierade.

Vad kan det finnas för orsaker till att begreppet kassagenererande enhet tagits bort?

Bo: Troligtvis är det för att åstadkomma förenklingar så att man slipper definiera vad som är en kassagenererande enhet. Många små företag saknar skilda kassagenererande enheter, istället tittar man på hela företaget.

Jan: Det är okej eftersom många företag har svårt att se kassaflödet för den enskilda tillgången och då blir det ändå att man får räkna på hela företaget.

Caisa: Då många av de små företagen saknar skilda kassagenererande enheter har BFN valt att ta bort detta begrepp. Detta är en klar förenkling, men man borde ha möjlighet att beräkna på en kassagenererande enhet om det är möjligt att fastställa denna. Då det finns en kassagenererande enhet bör man utgå ifrån denna i sina beräkningar.

Är det rimligt att justering av brukarvärdet skall göras först om avvikelser för något år utgör mer än halva det årliga nettot som tillgången genererar?

Bo: Innebär förenklingar, men dessa är kanske lite väl tilltagna.

Jan: Jag anser att det inte är rimligt att använda sig av någon sådan schablon. Ser man en framtida avvikelse kan man lika gärna använda denna prognos oavsett om det är mer eller mindre än halva det årliga nettot.

Caisa: Jag anser att gränsen är väl tilltagen och borde vara lägre och man borde även ha möjlighet att beräkna genomsnittlig avvikelse för flera år.

Redovisning av nedskrivningar

Ser Ni några förändringar i sättet att redovisa nedskrivningar jämfört med RR 17?

Bo: Nej.

Jan: Nej, det följer fortfarande ÅRL och kongruensprincipen.

Caisa: Nej.

Återföring av nedskrivning

Ser Ni några förändringar i sättet att redovisa återföring av nedskrivningar jämfört med RR 17?

Bo: Nej.

Jan: Nej, det följer fortfarande ÅRL och kongruensprincipen.

Caisa: Nej.

Upplysningar

Anser Ni att förenklingarna när det gäller upplysningar och dokumentation är rimliga jämfört med RR 17?

Bo: Det är en rimlig förenkling att de icke-noterade företagen slipper lämna segmentredovisning.

Det kan vara ett problem med ett minskat upplysningskrav för de största onoterade företagen som har en större intressentkrets när det gäller segmentredovisningen.

Jan: Det är okej med ett avsteg från öppenhetsprincipen för de onoterade företagen.

Upplysningskravet kan vara lägre för onoterade företag eftersom det inte är några analytiker som räknar på företagen, utan endast bankerna och ägarna som är intressenter. Kostnaden för att ta fram informationen överstiger ofta nyttan för dessa företag.

Caisa: Jag anser att instruktionerna till vad som skall ingå i upplysningarna och dokumentationen är mycket bra. Instruktionerna är tydliga och konkreta vilket gör det lätt för användarna av redovisningen att förstå innehållet i dokumentationen. Jag tycker avskrivningsförloppet på den nedskrivna tillgången bör tydliggöras i dokumentationen så att det tydligt framgår hur mycket som kan återföras. Det är bra att BFN tar ett steg längre och ställer ytterliggare krav på dokumentation "*Det finns ingen onödigt dokumentation i det här sammanhanget*". Dokumentationen kring nedskrivningsbehov bör ej arkiveras tillsammans med räkenskapsinformation, då dessa kasseras efter tio år och nedskrivningsprövningen kan gälla en fastighet med nyttjandeperiod på över trettio år.

Kompletterande kommentarer

Bo: Enligt ÅRL så finns det ett antal viktiga begrepp. Ett av dessa är bestående nedgång, vilket innebär att man skall skriva ned tillgången om det kan antas att värdenedgången är bestående (ÅRL, kap. 4 5§). Bestående kriteriet är inte beskrivet på ett sådant sätt att man kan få vägledning i utkastet. Jämför bilaga 2 i RR 17, motsvarande beskrivning av vad som kan anses bestående saknas i utkastet. Det är svårt att göra en korrekt bedömning av vad som är bestående längre fram än ett år.

Missvisande med nyttjandeperiod på 80 år för en fastighet. De fastigheter med längst nyttjandeperiod är bostäder och det är sällsynt att dessa har en nyttjandeperiod som överstiger 50 år.

6.2 Remissyttranden

Nedan följer en sammanställning av remissyttranden från olika intressentorganisationer.

6.3.1 Fastighetsägarna Sverige

Fastighetsägarna Sverige tillstyrker BFNs förslag till allmänt råd och vägledning om nedskrivningar. Genom det nya begreppet ”brukarvärde” tar BFN ett steg bort från den marknadsvärdering som nyttjandevärdet i RR 17 syftar till. Skillnaden mellan BFN och RR 17 består i att avkastningsräntan inte är marknadsbaserad utan är baserad på företagens låneräntor med beaktning av lånets andel av eget kapital. Fastighetsägarna Sverige menar att föreslagna nedskrivningsregler väcker principiella invändningar i och med att man inte skall räkna med en kostnad för eget kapital. Detta medför att det föreslagna brukarvärdet inte ger något mått på tillgångens verkliga värde. Därmed erhåller man inte en rättvisande bild av företagens ekonomiska ställning, vilket är syftet med redovisningsreglerna. Fastighetsägarna Sverige försvarar dock BFNs utkast med att fastighetsbranschen är väldigt kapitalintensiv. En höjning av marknadens direktavkastningskrav med några procentenheter skulle med RR 17 kunna framkalla nedskrivningar i sådan omfattning att krav på upprättande av kontrollbalansräkning och kanske tvångslikvidation skulle uppkomma. Införs marknadsvärdering av fastigheter och följs RR 17 kan detta medföra tvångslikvidation och onödiga konkurser. (<http://www.fastighetsagarna.se>, 2003-12-15)

6.3.2 FAR

FAR avstyrker utkastet till allmänt råd och vägledning om nedskrivningar. FAR menar att utkastet inte kan anses utgöra god redovisningssed. Anledningen är att FAR inte finner de övervägande skälen till varför utkastet har frångått principerna i RR 17. De förenklingar som onoterade företag skall ha, bör i första hand avse mängden tilläggsinformation. De nu föreslagna reglerna kan innebära en konkurrenssnedvridande verkan, där i synnerhet kommunala bostadsbolag skulle kunna erhålla fördelar gentemot noterade fastighetsbolag.

FAR tolkar BFNs utkast så som att RR 17 skall vara vägledande när det gäller bedömning av immateriella tillgångar tills BFN kommit med ett allmänt råd angående dessa.

Det är enligt FAR tveksamt om utkastet följer 2 kapitlet 3§ i årsredovisningslagen där det står att balansräkningen, resultaträkningen och noterna skall upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av företagens ställning och resultat. Detta med anledning att nedskrivningsbedömningar kan ske på flera olika sätt.

FAR anser det olyckligt att BFN har valt att införa det nya begreppet brukarvärde. De anser att desto fler begrepp som införs, ju svårare blir det för användarna att förstå redovisningen. Vidare skiljer sig BFNs utkast även från hur RR 17 beräknar diskonteringsräntan. FAR finner inte denna förenkling förenlig med RR 17 med hänsyn till att skilda resultat kan bli följden. Två identiska tillgångar med identisk avkastning men med olikartad lånebild kan ge olika brukarvärden, vilket ej är rimligt. FAR förstår inte varför BFN har valt att frångå principen i RR 17 om värdering utifrån en kassagenererande enhet.

Angående utkastets väsentlighetsgrunder anser FAR att det inte är rimligt att sätta ett schablonmässigt belopp utan att avgörandet måste ske utifrån en professionell bedömning som i det enskilda fallet tar hänsyn till de aktuella förhållandena. Begreppet ”oförändrad ekonomisk nytta” innebär enligt FAR att företaget kan avbryta nedskrivningsprövningen om de kan visa att detta är bestående.

FAR anser att utkastet saknar det långsiktiga tänkandet som man finner i årsredovisningslagen. Slutligen anser FAR att så vittgående förenklingar som föreslagits i utkastet bara kan motiveras för de allra minsta bolagen enligt definition i BFNAR 2000:2. (<http://www.far.se>, 2003-12-10)

6.3.3 Revisorsamfundet

SRS finner att reglerna i första hand måste vara till för att skydda borgenärsintresset, vilket gör att det är rimligt med förenklingar jämfört med RR 17. Enligt SRS kan det inte föreligga några hinder att tillämpa RR 17 analogt på de områden som inte berörs i utkastet.

Väsentlig innebär att hänsyn endast tas till tillgångens andel av balansomslutningen. Detta är enligt SRS inte tillräckligt utan på grund av borgenärsintresset bör även storleken på företagets eget kapital beaktas. SRS anser även att schabloner för vad som utgör väsentligt respektive oväsentligt inte är lämpliga utan bedömning bör istället ske på ett professionellt sätt. SRS välkomnar dock en vägledning av vad som kan anses vara väsentligt men det måste vara baserat på ett bättre underlag.

Angående utkastets punkt 9 ekonomisk nytta anser SRS att det bör vara möjligt att skriva ned en tillgångs värde till noll baserat på brukarvärdet och inte bara baserat på nettoförsäljningsvärdet.

SRS föreslår att uppräkningsdelen med vad som är väsentligt bör kompletteras med ökade kostnader för att driva eller underhålla tillgången, eftersom detta kan förväntas bli en vanlig grund när nedskrivning kan komma att aktualiseras. När det gäller att underlåta en nedskrivning vid oförändrad ekonomisk nytta, menar SRS att ett krav för att underlåta nedskrivning i dessa situationer är att företaget både kan behålla och planerar att behålla tillgången under den aktuella tidsperioden.

SRS tolkar utkastet som att det är möjligt att beräkna brukarvärde för liknande tillgångar istället för företaget som helhet. Vidare bör restvärdet kunna beaktas, även om det sätts till noll. SRS anser det bra att genomföra förenklingar i beräkningarna av brukarvärdet jämfört med RR 17, men dessa måste dock ge ett tillfredställande och rättvist resultat. De föreslagna schablonerna medför en risk att tillgångar kan överskattas och därmed underskatta nedskrivningsbehovet. För att lösa detta föreslår SRS ett ökat upplysningskrav i de fall nedskrivningsbedömningen grundas på brukarvärde så att intressenterna själva skall kunna göra en egen bedömning.

Slutligen ställer sig SRS tveksamma till förslaget att en bedömning av nedskrivningsbehovet skall dokumenteras även om det är uppenbart att någon nedskrivning inte är aktuell. SRS anser att denna dokumentation inte fyller något värde. (<http://www.revisorsamfundet.se>, 2003-12-15)

6.3.4 Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv tillstyrker BFNs utkast till vägledning om nedskrivningar. Man menar att avvikelserna från RR 17 i fråga om införande av det nya begreppet brukarvärde och det avvikande sättet att beräkna ränteunderlagets storlek genom val av räntesats framstår som en ofrånkomlig anpassning då det gäller tillämpningen i icke-noterade företag.

Svenskt Näringsliv anser det viktigt att BFN tar sin utgångspunkt i det internationella regelverket som IASB har utvecklat. De avsteg som därvid görs bör särskilt övervägas. Bokföringsnämndens förslag omfattar även bedömningen av nedskrivningsbehov av aktier och andelar i dotterföretag, intresseföretag och joint ventures. Svenskt Näringsliv saknar kommentarer och exempel som belyser dessa frågor. (<http://www.svensktnaringsliv.se>, 2003-12-15)

6.3.5 Sveriges Redovisningskonsulters Förbund

SRF anser att de förenklingar som har gjorts i första hand är till för att skydda bolagets borgenärer. Vidare menar SRF att förslaget är väl genomarbetat och som man säger *”en välkommen anpassning för mindre företag”*.

SRF tillstyrker utkastets förslag till hur man skall beräkna brukarvärde och nettoförsäljningsvärde. De anser att förslaget innebär en tillräcklig förenkling för att kunna användas i praktiken.

SRF tycker utkastets föreslagna indikatorer för nedskrivning är tillräckliga och utgör en bra referens för prövning. Väsentlighetsprövning av tillgångar som är föreslagna i utkastet är enligt SRF bra eftersom det underlättar den praktiska tillämpningen. När det gäller väsentlig värdenedgång anser SRF att jämförelsen istället bör göras mot det egna kapitalet än mot tillgångsmassan. Utkastet syftar till att skydda borgenärernas intressen och därför bör en jämförelse mot inverkan på det egna kapitalet vara av större intresse än mot tillgången själv.

Diskonteringsräntan fastställs på ett kraftigt förenklat beräkningssätt jämfört med RR 17, vilket medför att tillgångsvärderingen inte blir neutral. Utkastets synsätt leder till ett icke-neutralt synsätt på tillgångars eget inneboende värde, eftersom värdet är beroende av tillgångens kapitalstruktur. Vidare skall eget kapital anses som räntebärande vid traditionell analys. SRF tillstyrker dock förslaget eftersom merparten av de mindre företagen är av försörjningskaraktär och eget kapital ej har samma avkastningskrav som för noterade bolag. (<http://www.srfkonsult.se>, 2003-12-15)

7 Analys

I detta kapitel kommer vi att analysera den empiri vi samlat in under vår undersökning utifrån teorin i referensramen. Empirin presenterades i kapitel sex och referensramen i kapitel tre till fem. Vi kommer även att redogöra för en del egna åsikter i analysen. Vår disposition i detta kapitel följer samma struktur som kapitel fyra och fem.

7.1 Tillämpningsområden

BFNs utkast har ett snävare tillämpningsområde än RR 17 och behandlar ej immateriella tillgångar. Enligt Caisa Drefeldt finns en förklaring till att BFN valt att inte ta med immateriella tillgångar. BFN har valt att avvakta hur IASB kommer att behandla immateriella tillgångar så som goodwill och tillgångar med obestämd livslängd. Ytterligare en anledning är att BFN förväntas komma med ett allmänt råd som behandlar immateriella tillgångar. Enligt vår uppfattning är det bra att BFN har valt att avvakta vad som sker internationellt angående immateriella tillgångar. Implementeringen av IAS/IFRS 2005 kommer att innebära stora förändringar för noterade företag, men även onoterade företag kommer att påverkas. Enligt Svenskt Näringsliv är det viktigt att BFN tar sin utgångspunkt i det internationella regelverk som IASB har utvecklat för att på så sätt skapa en harmonisering mellan svenska och internationella redovisningsnormer. Därför tycker vi att det är bra att BFN avvaktar utvecklingen. Det finns annars en risk att BFN skapar ”särsvenska” regler som skiljer sig från de grundläggande redovisningsprinciperna som internationell redovisning bygger på. Enligt Nobes (1992) är det just skapandet av egna redovisningsregler som utgör det största hindret för en ökad harmonisering.

7.2 Indikatorer

BFN har genom sitt utkast försökt genomföra förenklingar för att underlätta för de onoterade företagen. BFN har angivit tre faktorer som företagen skall ta hänsyn till när de genomför en bedömning om en tillgång skall anses vara väsentlig. Den första är hur stor del av tillgångsmassan som den enskilda tillgången utgör. Caisa Drefeldt och Bo Nordlund anser att denna bedömningsgrund fungerar tillfredsställande. Däremot påpekar Jan Hanner att tillgången även bör ställas i relation till det egna kapitalet och på denna punkt får han medhåll ifrån Revisorsamfundet och SRF. Nästa faktor för väsentlighetsbedömning är om tillgångens värde snabbt minskat i värde genom avskrivning anses den inte vara väsentlig. Caisa Drefeldt menar att denna formulering kan missbrukas då tillgångar med en nyttjandeperiod som är kortare än fem år ej behöver nedskrivningsprövas. Hon menar vidare att det inte bara kan missbrukas, det står även i strid med ÅRL 4 kap. 5§. Tredje faktorn är att en tillgång alltid skall anses vara väsentlig om dess värde överstiger 1 miljon. Samtliga respondenter och remissinstanser finner detta schablonbelopp vara mycket otillfredsställande och anser att det hade varit bättre med en enskild bedömning. Enligt vår mening är det främst den tredje faktorn som är direkt olämplig eftersom en miljon för ett företag kan vara hela balansomslutningen medan det för ett annat bolag endast utgör lönekostnaden under en månad. Vi är medvetna om att dessa faktorer är till för att underlätta och göra nedskrivningsprövningen mer konkret, men enligt vår mening finns risken att de används felaktigt och på så sätt blir en ventil för att påverka företagets resultat- och balansräkning.

BFN anger i sitt utkast en rad indikatorer som företagen skall ta hänsyn till när de prövar om det föreligger ett nedskrivningsbehov. De flesta av indikatorerna har sin motsvarighet i RR

17. En indikator som enligt Bo Nordlunds uppfattning saknas är *”den interna rapporteringen indikerar att tillgångens avkastning är sämre, eller kommer att bli sämre, än vad som tidigare antagits”*. Han menar att en tillgång måste nedskrivningsprövas när det är uppenbart att tillgången genererar sämre än beräknat. Övriga respondenter finner indikatorerna i stort sett tillräckliga, men inte heltäckande. *”Det är trots allt det enskilda företaget som tydligast ser indikationer på om en nedskrivning behöver göras”* uttrycker sig Caisa Drefeldt.

7.3 Nedskrivning

BFN har valt att ändra sin terminologi för att understryka och visa på skillnaden mellan nyttjandevärde och brukarvärde. Anledningen till förändringen är att det är tänkt att leda till förenklingar för de onoterade företagen. Samtliga respondenter menar att det är olyckligt att det införs ett nytt begrepp då det snarare kan skapa förvirring istället för att förenkla. Caisa Drefeldt tycker dock att ordet brukarvärde är bra eftersom det tydligt förklarar innebörden av begreppet, *”Vad är värdet på tillgången jag brukar”*. Vi menar att införandet av begreppet brukarvärde leder till förvirring för till exempel långivare, då de nätt och jämnt har lyckats förstå innebörden av nyttjandevärde.

Vid beräkning av nettoförsäljningsvärdet så görs detta genom att beräkna det nutida försäljningsvärdet minus avdrag för försäljningskostnader på samma sätt både enligt BFNs utkast och RR 17. Däremot finns det stora skillnader för hur man beräknar nyttjandevärde och brukarvärde. BFN har genom de nya beräkningsmetoderna för att ta fram brukarvärdet gjort ett allvarligt försök att förenkla för de onoterade företagen. Jan Hanner är kritisk till att företag får skriva ned tillgångens värde till nettoförsäljningsvärde om detta understiger det redovisade värdet utan att först beräkna brukarvärdet. Vi delar Jan Hanners åsikt och menar att detta kan innebära svårigheter att bedöma tillgångars rätta värde i och med att en tillgång som på marknaden saknar värde kan skrivas ned till noll trots att tillgången har ett ekonomiskt värde för företaget.

Problemet enligt samtliga respondenter är att beräkningsmetoden för brukarvärdet endast är tillämpligt på de allra minsta företagen, det vill säga företag som endast kan anses vara försörjningsföretag. Respondenterna betonar vikten av att utkastet anpassas så att det blir applicerbart även för de större företagen som väljer att inte tillämpa RR 17. Den förenkling av beräkningsmetoden som respondenterna främst vänder sig emot är sättet beräkna diskonteringsräntan. Diskonteringsräntan skall enligt BFNs utkast motsvara räntesatsen på företagets genomsnittliga räntebärande skulder. Respondenterna och remissinstanserna vänder sig emot detta då det innebär att det inte finns något avkastningskrav på eget kapital. *”Tid är inte pengar”* uttrycker sig Jan Hanner och menar att detta är fel då aktieägarna i de flesta bolag har ett avkastningskrav på sitt satsade kapital. Den effekt som denna beräkningsmetod av avkastningsräntan innebär är att tillgångars värde i balansräkningen inte styrs av dess avkastning utan istället av hur den är finansierad och till vilken ränta. Detta kan leda till att två identiska tillgångar med samma avkastning fast med olikartad finansiering kan få olika värden och därmed ha olika nedskrivningsbehov. Detta leder enligt Bo Nordlund i förlängningen till att företag som tillämpar BFNs utkast istället för RR 17 kan få konkurrensfördelar på grund av överskattade tillgångar i balansräkningen.

När det gäller sättet att beräkna framtida in- och utbetalningar har BFN genomfört förenklingar jämfört med RR 17. Enligt Caisa Drefeldt är det bra och tydliga förenklingar

med konstanta kassaflöden och kortare tidsperiod. Vår åsikt är att detta är en förändring som verkligen innebär en förenkling samtidigt som det ligger i linje med de grundläggande redovisningsprinciper som RR 17 bygger på.

Bo Nordlund menar att det är olämpligt att BFN använder exempel med fastigheter där nyttjandeperioden är 80 år, då det är väldigt ovanligt att fastigheter har så lång nyttjandeperiod. Enligt Bo Nordlund är det endast attraktiva bostadsfastigheter i storstadsområden som kan tänkas ha en nyttjandeperiod på 80 år. Användandet av ett exempel med så lång nyttjandeperiod kan medföra att fastighetsägare överskattar fastigheternas livslängd, vilket i sin tur medför för högt värderade fastigheter.

BFN har i utkastet även valt att ta bort begreppet kassagenerande enhet. Anledningen till detta är enligt Caisa Drefeldt att många av de små företagen saknar skilda kassagenerande enheter. Detta innebär en klar förenkling, men hon betonar att det borde vara möjligt att beräkna för en kassagenerande enhet då denna går att fastställa.

Ovanstående förenklingar kan enligt Bo Nordlund innebära att det skapas ett redovisningens A- och B-lag, dels de företag med övervärden som eventuellt vill tillämpa marknadsvärdering och därmed skriva upp värdet på fastigheterna. Sedan finns det de företag med nedskrivningsbehov som väljer att inte göra någon nedskrivning på grund av att de tillämpar principer enligt BFNs utkast. Enligt vår uppfattning kan gjorda förenklingar vara tillfredställande för de företag som är av försörjningskaraktär. Dock innebär förändringarna enligt vår mening att det skapas ”särsvenska” regler som inte följer övrig svensk och internationell normsättning. Gjorda förändringar innebär även svårigheter att jämföra företag som tillämpar RR 17 och de företag som tillämpar BFNs utkast. På grund av att finansieringen styr hur tillgången värderas är det svårt att göra jämförelser mellan företag som tillämpar BFNs utkast och därmed är det svårt att bedöma huruvida företagets balans- och resultaträkning ger en rättvisande bild av verksamheten. I förlängningen kan detta medföra att företag drivs vidare längre än vad som kan motiveras på affärsmissiga grunder på grund av övervärderade tillgångar vilket står i strid med försiktighetsprincipen. Det som är anmärkningsvärt är att BFNs utkast främst är tänkt att vara till skydd för borgenärer, medan ovanstående snarare kan leda till kreditförluster eftersom det är svårt att bedöma värdet på tillgångarna.

7.4 Redovisning och återföring av en nedskrivning

Avsnittet som behandlar hur en nedskrivning och en återföring skall redovisas innehåller inga stora skillnader jämfört med RR 17. Både BFNs utkast och RR 17 har här sin utgångspunkt i ÅRL (1995:1554) och därmed kongruensprincipen som säger att en nedskrivning eller återföring skall redovisas i resultaträkningen för den aktuella perioden. En skillnad i BFNs utkast jämfört med RR 17 är när en återföring skall ske. En återföring av en nedskrivning behöver endast ske om värdet förändringen är väsentlig. Detta är enligt vår mening ytterligare ett exempel på att här finns utrymme för att göra en subjektiv bedömning eftersom det inte är tydligt definierat vad som är väsentligt.

7.5 Upplysningar och dokumentation

Samtliga respondenter tycker att det är rimligt att onoterade bolag skall ha lägre upplysningskrav än noterade bolag. För de mindre företagen är det ofta bara företagets

borgenärer och ägaren som har intresse av redovisningen. Det är därför enligt vår mening rimligt att minska på upplysningskravet då kostnaden ofta överstiger nyttan med att tillhandahålla informationen för de mindre företagen. Caisa Drefeldt tycker att instruktionerna till vad som skall ingå i upplysningarna och dokumentationen är tydliga och konkreta. Hon menar vidare att det är mycket viktigt med en bra dokumentation vid nedskrivningsprövning. Caisa Drefeldt tycker till skillnad från exempelvis Revisorsamfundet att det är bra med dokumentation även då prövningen inte leder till en nedskrivning. *”Det finns ingen onödig dokumentation i det här sammanhanget”* enligt Caisa Drefeldt som även anser att dokumentationen bör sparas längre än övriga räkenskaper som kasseras efter tio år. Detta för att dokumenteringen av en nedskrivning kan gälla en fastighet vars nyttjandeperiod överstiger 30 år.

8 Slutsatser och förslag till vidare forskning

I detta kapitel sammanfattas våra slutsatser samt egna reflektioner av studien. Kapitlet avslutas med förslag till vidare forskning i ämnet.

8.1 Sammanfattande slutsatser

Efter att ha sammanställt och analyserat resultatet från våra empiriska studier kan vi nu besvara studiens frågeställning.

Det empiriska resultatet visar att BFN genom sitt utkast till allmänt råd angående nedskrivningar har gjort ett allvarligt försök att skapa förenklingar för de onoterade företagen. Utkastet innebär i många avseenden en förenkling jämfört tillämpandet av RR 17. Utkastet är dock enligt vår uppfattning först och främst utformat med tanke på de allra minsta företagen av försörjningskaraktär. För dessa företag kan de kraftiga förenklingarna i utkastet vara befogade och fungera bra. Det är däremot alldeles för väl tilltagna förändringar för övriga onoterade företag.

De onoterade företagen som ej är av försörjningskaraktär och som väljer att tillämpa BFNs utkast kan erhålla konkurrensfördelar jämfört med företag som tillämpar RR 17. Detta kan ske på grund av att de indikatorer som ligger till grund för nedskrivningsprövning öppnar för en mer subjektiv bedömning för när en nedskrivning skall ske. Två identiska tillgångar bedöms annorlunda vid en nedskrivningsprövning beroende på om BFNs utkast eller RR 17 tillämpas. Det som främst kan leda till en snedvriden konkurrens är sättet att beräkna brukarvärdet enligt BFNs utkast jämfört med sättet att ta fram nyttjandevärdet enligt RR 17.

I BFNs utkast har man frångått avkastningskravet på eget kapital vid beräkning av diskonteringsräntan. Detta är ett avsteg från allmänt vedertagen ekonomisk teori, vilken säger att en aktieinvestor kräver avkastning på sitt insatta kapital. Beräkningsmetoden leder till att två identiska tillgångar värderas olika beroende på hur de är finansierade. Vidare innebär det att balansräkningens tillgångssida kommer att vara övervärderad på grund av att diskonteringsräntan generellt blir för låg vid nuvärdesberäkningarna av framtida kassaflöden. Tanken med BFNs utkast är att vara till skydd för borgenärerna, men svårigheterna med att bedöma värdet på tillgångarna leder snarare till att risken för kreditförluster ökar.

En annan faktor som påverkar brukarvärdet är de förändringar som gjorts vid framtagandet av framtida kassaflöden. Till skillnad från beräkningen av diskonteringsräntan är dessa förändringar bra och innebär klara förenklingar utan att frånga grundläggande redovisningsprinciper som övrig normsättning bygger på.

De nu föreslagna förenklingarna leder enligt vår mening till att det skapas ”särsvenska” regler för de onoterade bolagen, vilket gör att avståndet ökar mellan de noterade bolagen som från och med 2005 är tvungna att följa IAS/IFRS och de mindre bolagen. Dessa ”särsvenska” regler saknar i många hänseenden en tydlig koppling till de grundläggande redovisningsprinciper som ligger till grund för övrig normgivning. Risken med detta är att det kan bildas ett redovisningens A- och ett B-lag där B-lagets redovisning blir betydligt mer svårbedömd på grund av osäkerheten kring tillgångarnas rätta värde.

Sammantaget kan vi konstatera att de av BFN föreslagna förenklingarna angående nedskrivningar för de onoterade bolagen inte kan anses följa god redovisningssed. Utkastet skapar övervärderade tillgångar, men också olikartad värdering för identiska tillgångar beroende på finansieringssituationen, vilket försvårar en jämförelse mellan olika företag.

Vi anser att BFN bör omarbeta utkastet så att man tydligt skiljer på de regler som skall gälla för företag av försörjningskaraktär och företag som inte är försörjningsföretag. Lättnaderna för övriga företag bör främst röra hur mycket upplysningar som företaget skall lämna i sin årsredovisning. Förenklingar kan ske eftersom det inte finns några analytiker som analyserar bolagen och därför krävs det inte lika mycket dokumenterad information från dessa bolag.

8.2 Förslag till vidare forskning

Eftersom studien bygger på ett utkast till allmänt råd angående nedskrivningar vore det naturligtvis intressant att följa upp och se om det slutgiltiga förslaget till allmänt råd bättre är anpassat till de onoterade bolagen som inte är av försörjningskaraktär. Vidare skulle det vara intressant att följa upp hur implementeringen av det färdiga allmänna rådet påverkar de icke-noterade bolagen.

Källförteckning

Referenser:

- Backman, J. (1998). *Rapporter och uppsatser*, Studentlitteratur, Lund.
- Bell, J. (1995). *Introduktion till forskningsmetodik*, Studentlitteratur, Lund.
- Bryman, A., (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*, Liber ekonomi, Malmö.
- FAR. (2003). *FAR:s samlingsvolym 2003*, FAR Förlag AB, Stockholm.
- Holme, I.M., & Solvang, B.K. (1997). *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*, andra upplagan, Studentlitteratur, Lund.
- Lekvall, P., & Wahlbin, C. (1993). *Information för marknadsföringsbeslut*, tredje reviderade upplagan, IHM Förlag AB, Göteborg.
- Nilsson, J. (2001), *Nedskrivningar – Vägledning i redovisningsfrågor*, KPMG Bohlins AB, Stockholm.
- Nilsson, S. (2002). *Redovisningens normer och normbildare: en nationell och internationell översikt*, Studentlitteratur, Lund.
- Nobes, C. (1992). *Accounting harmonization in europe*, Financial Times Business Information, London.
- Patel, R., & Davidsson, B. (1994). *Forskningsmetodikens grunder – att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, andra upplagan, Studentlitteratur, Lund.
- Riahi-Belkaoui, A. (2000). *Accounting theory 3rd ed.* Academy Press, London.
- Smith, D. (2000). *Redovisningens språk*, Studentlitteratur, Lund.
- Lagar och rekommendationer:**
Årsredovisningslagen (ÅRL 1995:1554)
Bokföringslagen (BFL 1999:1078)
Bokföringsnämndens utkast till allmänt råd angående nedskrivningar, juni 2003
Redovisningsrådets Rekommendation nr 17, Nedskrivningar, augusti 2000, Stockholm
BFNs allmänna råd (BFNAR 2000:2) Tillämpning av redovisningsrådets rekommendationer och uttalanden.

Svensk Författnings Samling (SFS 1999:1078)

Internationell redovisning i svenska företag (SOU 2003:71)

Vetenskapliga artiklar:

Flower, J. (2002). Global Financial Reporting 2002, Palgrave (Trade).

Haller, A. (2002). Financial accounting developments in the European Union: past events and future prospects, *The European Accounting Review*, vol. 11, No 1.

Tay, J. & Parker, R., (1990). Measuring International Harmonization and Standardization, *ABACUS*, vol. 26, No 1.

Thorell, P. & Whittington, G. (1994). The Harmonization of Accounting within the EU. Problems, Perspectives and Strategies, *The European Accounting Review*, vol. 3, No 2.

Internet:

Bokföringsnämnden:

<http://www.bfn.se>, 2003-11-29

FAR:

<http://www.far.se>, 2003-11-29

<http://www.far.se/doc/BFN%20Nedskrivning.doc>, 2003-11-29

Financial Accounting Standards Board:

<http://www.fasb.org>, 2003-12-04

Fastighetsägarna:

<http://www.fastighetsagarna.se>, 2003-12-15

http://www.fastighetsagarna.se/system/article/displayArticle.asp?fileName=/lokal/forbundet/nyheter/_20031030_11970.htm, 2003-12-15

The Institute of Chartered Accountants of India:

<http://www.icai.org>, 2003-12-10

<http://www.icai.org/pdf/p681-684.pdf>, 2003-12-10

International Accounting Standards Board:

<http://www.iasc.org.uk>, 2003-12-04

KPMG:

<http://www.kpmg.se>, 2003-12-15

Redovisningsrådet:

<http://www.redovisningsradet.se>, 2003-11-29

Revisorsamfundet:

<http://www.revisorsamfundet.se/srs.cs>, 2003-12-15

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund:

<http://www.srfkonsult.se>, 2003-12-15

http://www.srfkonsult.se/remissvar/030818BFN_nedskrivning.htm, 2003-12-15

Svenskt Näringsliv:

<http://www.svensktnaringsliv.se>, 2003-12-15

[http://sn.svensktnaringsliv.se/SN/Remiss.nsf/wdatum/62CC80811353527BC1256D52002B8BF1/\\$File/YTT2003-185.pdf](http://sn.svensktnaringsliv.se/SN/Remiss.nsf/wdatum/62CC80811353527BC1256D52002B8BF1/$File/YTT2003-185.pdf), 2003-12-15

Tholin & Larsson:

<http://www.tholin.se>, 2003-12-14

Öhrlings PricewaterhouseCoopers:

<http://www.pwcglobal.com>, 2003-12-15

<http://www.pwcglobal.com/se/swe/main/home/index.html>, 2003-12-15.

Intervjuer:

Drefeldt, C. Auktoriserad revisor, KPMG, Göteborg, 2003-12-18.

Hanner, J. Auktoriserad revisor, Öhrlings PricewaterhouseCoopers, Göteborg, 2003-11-28.

Nordlund, B. Auktoriserad revisor, KPMG, Arvika, 2003-12-12.

Övriga källor vi tagit intryck från:

Edenhammar, H. & Bengtsson, A. (2003-11-10). "Brukarvärde" avvärjer onödiga konkurser i onoterade bolag. *Dagens industri*.

Nordlund, B. & Lundström, S. (2003-10-17) "Brukarvärde" luras om allmännyttan. *Dagens industri*.

Nordlund, B. & Persson, E. (2003). Redovisning av förvaltningsfastigheter enligt IAS 40: Vad händer vid osäkerhet i värderingsbedömningar och cykliska förlopp i ekonomin? *Balans* nr 4.

Bilaga

Intervjufrågor

Vi vill inleda med att tacka Dig för att du tar dig tid att svara på våra intervjufrågor. Anledningen till att vi kontaktar Er är att vi skriver en kandidatuppsats i företagsekonomi vid Göteborgs Universitet. Uppsatsen behandlar BFNs utkast till allmänt råd om nedskrivningar. Syftet med uppsatsen är att undersöka om BFNs utkast innebär en förenkling för onoterade företag samt att se om utkastet följer samma redovisningsprinciper och normer som ligger till grund för RR 17.

Tack på förhand!

Med vänliga hälsningar

Andreas Leo, email: 031.129359@telia.com

Johan Petersson, email: johan_petersson@telia.com

1. Vilken är din befattning?
2. Hur länge har du haft denna befattning?

Övergripande frågor angående BFNs utkast

3. Anser Ni att BFNs utkast innebär en förenkling för onoterade företag jämfört med RR 17?

- Om ja, anser Ni att dessa förenklingar är rimliga?

- Om nej, vilka förenklingar anser Ni att man kan införa för onoterade bolag när det gäller nedskrivningar?

4. Anser Ni att BFNs utkast ger en rättvisande bild och ligger det i linje med de redovisningsprinciper som RR 17 baseras på?

- Om inte, vilka är avstegen från dessa principer och hur påverkar detta företagens redovisning?

5. Ser Ni några alternativa lösningar till BFNs utkast som skulle kunna bli normsättande för onoterade bolag?

- Hade det varit bättre att endast ge ut en informationsskrift till onoterade bolag som behandlar användandet av RR 17?

6. Kan reglerna i BFNs utkast leda till en snedvriden konkurrens mellan små och stora företag?

Tillämpningsområde

7. Ser Ni någon anledning till varför BFNs utkast ej omfattar immateriella tillgångar?

Definitioner

8. Hur påverkas användarna av redovisningen av att man inför det nya begreppet brukarvärde?

Nedskrivningsprövning

9. Vad är ett bra mått för vad som skall anses vara väsentligt?

10. Finns det några brister och i så fall vilka i punkt 8 när det gäller att bedöma vad som är väsentligt värde?
11. Anser Ni att de indikatorer på nedskrivning som tas upp i utkastet är tillräckliga eller är det någon indikator som du skulle vilja lägga till?
12. Hur tolkar Ni begreppet oförändrad ekonomisk nytta i punkt 11?
13. Vad är fördelen/nackdelen med att ha möjligheten att göra en subjektiv bedömning av om den ekonomiska nyttan är oförändrad?

Brukarvärde

14. Anser Ni att det är rimligt att beräkningarna av brukarvärdet enligt BFNs utkast skiljer sig markant ifrån beräkning av återvinningsvärde enligt RR 17.18?
15. BFN tar ej hänsyn till restvärdet vid beräkning av de framtida in- och utbetalningarna som en tillgång genererar. Skall man ta hänsyn till restvärdet eller är det rimligt att anta att restvärdet alltid är noll när nyttjandeperioden är slut?
16. Tycker Ni att beräkningsgrunden för avkastningsräntan ger rätt underlag för beräkning av brukarvärdet?
- Om inte, hur tycker ni att diskonteringsräntan skall fastslås?
17. Är det rimligt att BFNs utkast ej tar hänsyn till avkastningskravet på eget kapital vid beräkning av diskonteringsfaktorn?
18. Vilka följder kan detta få vid beräkning av brukarvärde?
19. Vad kan det finnas för orsaker till att begreppet kassagenererande enhet tagits bort?
20. Är det rimligt att justering av brukarvärdet skall göras först om avvikelsen för något år utgör mer än halva det årliga nettot som tillgången genererar?

Redovisning av nedskrivningar

21. Ser Ni några förändringar i sättet att redovisa nedskrivningar jämfört med RR 17?

Återföring av nedskrivning

22. Ser Ni några förändringar i sättet att redovisa återföring av nedskrivningar jämfört med RR 17?

Upplysningar

23. Anser Ni att förenklingarna när det gäller upplysningar och dokumentation är rimliga jämfört med RR 17?

Godkänner du att vi använder ditt namn och namnet på ditt företag/organisation?
Går det bra att återkomma till Dig för eventuella kompletterande uppgifter?